NA PULZE

ČASOPIS PREŠOVSKEJ UNIVERZITY V PREŠOVE

ROČNÍK XI / ČÍSLO 1

MAREC 2018

NA PULZE
ČASOPIS PREŠOVSKEJ UNIVERZITY V PREŠOVE
ROČNÍK XI, ČÍSLO 1, MAREC 2018

ISSN *1337-9208 (tlačené vydanie)*
ISSN *1339-3448 (online vydanie)*
Evidenčné číslo: *EV 2836/08*

Vydavateľ: *Prešovská univerzita v Prešove,*
Ul. 17. novembra 15
080 01 Prešov
IČO 17 070775

Redakcia: *Anna Polačková (šéfredaktorka)*
Peter Haľko (zástupca šéfredaktorky)
email: redakcia@unipo.sk

Redakčná rada: *František Franko, Michal Hospodár, Viktória Koósová, Peter Kónya, Katarína Mayer, Jana Mitríková, Iveta Ondriová, Radoslav Rusňák, Peter Sasák, Ladislav Suhányi, Maroš Šip, Lenka Tlučáková*

Jazyková korekcia: *Veronika Drábová*

Obálka a sadzba: *Marek Sedlák*

Foto na obálke: *Marcel Mravec, AV Štúdio CCKV PU v Prešove*

Tlač: *GRAFOTLAČ Prešov, s.r.o*

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah príspevkov nezodpovedá redakcia.
Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním Časopisu akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prispievatelia posielajú svoje príspevky e-mailom na adresu šéfredaktorky časopisu (ak ide o celouniverzitné témy) alebo na adresy členov redakčnej rady za jednotlivé fakulty, s tým, že téma príspevku by mala korešpondovať so zameraním a prácou danej fakulty, ktorú člen redakčnej rady zastupuje.

Kontakty:
Príspevky o PU a všeobecné témy – Mgr. Anna Polačková, PhD.
(anna.polackova@unipo.sk)

Príspevky o FF PU – Mgr. Peter Sasák
(peter.sasak@ff.unipo.sk)

Príspevky o GTF PU – doc. ThDr. Michal Hospodár, PhD.
(michal.hospodar@unipo.sk)

Príspevky o FHPV PU – PhDr. Katarína Mayer, PhD.
(katarina.mayer@unipo.sk)

Príspevky o FM PU – RNDr. Jana Mitríková, PhD.
(jana.mitrikova@unipo.sk)

Príspevky o PF PU – Mgr. Radoslav Rusňák, PhD.
(radoslav.rusnak@unipo.sk)

Príspevky o PBF PU – PhDr. ThDr. Maroš Šip, PhD.
(maros.sip@unipo.sk)

Príspevky o FŠ PU – Mgr. Lenka Tlučáková, PhD.
(lenka.tlucakova@unipo.sk)

Príspevky o FZO PU – PhDr. Iveta Ondriová, PhD.
(iveta.ondriova@unipo.sk)

Príspevky zo života študentov PU – Bc. Viktória Koósová
(koosova.viktoria@gmail.com)

Vážené kolegyne a kolegovia, milí študenti,

aj keď to ešte minulý týždeň pri pohľade z okna tak nevyzeralo, máme posledné dni marca. Mesiaca, ktorý rozhodne patrí k najkrajším v roku, s neopakovateľným pôvabom doslova pre všetky generácie. V detských rokoch sa mi marec spájal predovšetkým s jarnými prázdninami, na ktoré sme sa po dlhých dvoch mesiacoch v škole všetci veľmi tešili. V marci sa v našich zemepisných šírkach, niekedy skôr, niekedy neskôr, začína jar a celá príroda sa prebúdza zo zimného spánku. Hneď v prvých dňoch marca si každoročne pripomíname, a mnohí aj rôznym spôsobom oslavujeme, Medzinárodný deň žien a my muži máme aspoň symbolicky príležitosť poďakovať a vysloviť uznanie ženám, na ktoré pri tradičnej rodinnej deľbe práce spravidla vždy padá väčšie bremeno povinností. V závere mesiaca nám zase dobre padne, keď si niekto (najmä naši bývalí a súčasní študenti) spomenie na Medzinárodný deň učiteľov. Zrejme majú mnohí z nás zafixovaný marec aj ako mesiac knihy a aj keď dnes už nie sme svedkami masívnych propagačných akcií zameraných na predávanie zľavnených knižných ležiakov, možno si mnohí zotrvačnosťou práve v marci kúpia viac kníh ako inokedy. Z významných historických výročí sú v našich dejinách s marcom späté hneď niekoľké. Dňa 13. marca 1848 vypukla revolúcia vo Viedni a o dva dni 15. marca revolúcia v Pešti, ktoré odštartovali povestnú „jar národov“ vo vtedajšej habsburskej monarchii. O necelé storočie neskôr 14. marca roku 1939 vznikla zasa vojnová Slovenská republika. Vzhľadom na to, čo sa píše v kalendári 19. marca, má v marci asi meniny najviac Slovákov, teda aspoň z tej strednej a staršej generácie. S marcom je spojené aj jarné upratovanie, kedysi organizované počas tzv. pracovných sobôt. Aj bez nich si však v marci upratujeme, aspoň vo svojich príbytkoch a ich okolí, no neraz aj v mysli a udalosti týchto týždňov ukazujú, že upratovať treba aj v štáte. V akademickom kalendári univerzity je marec mesiacom vyhodnocovania publikačnej činnosti zamestnancov a ukončením prvého kola podávania prihlášok na štúdium.
V neposlednom rade pripadnú občas na marec aj veľkonočné sviatky. V tomto roku vychádzajú dokonca na prelom marca a apríla. Pre niektorých z nás je Veľká noc najväčším kresťanským sviatkom, pre iných zasa „sviatkami jari“, spojená s návštevou chrámu, tradičnou „oblievačkou“, či plným sviatočným stolom, pre každého sa však spája s duševnou pohodou, sviatočnou atmosférou a aspoň chvíľkovým zastavením vo víre povinností, hromadiacich sa od začiatku roka. Prajem všetkým požehnané, spokojné a šťastné veľkonočné sviatky, v spoločnosti svojich blízkych, s poriadnou dávkou oddychu, ďaleko od starostí všedných dní, publikačnej činnosti, projektov, štúdia a ďalších akademických povinností.

Dr. h. c. prof. PhDr. Peter KÓNYA, PhD.
rektor PU

OBSAH

na pulze univerzity

Univerzita plesala v historickej budove Skladu soli 2
Rande s Prešovskou univerzitou 4

z agendy rektora

Zavítal k nám Mikuláš 6
Novoročná čaša vína 7
Bilancovanie a nové výzvy 8
Prepájanie teórie s praxou 9

na fakultách

Pôrodná asistencia v kontexte starostlivosti o zdravie žien 10
Fakulta manažmentu na konferencii v Oxforde 11
O zmysel treba zápasiť 12
Prešovská fyzikálna jeseň 13
Odborný a praktický seminár – KAATSU 14
Memorandum o spolupráci 15
PBF na medzinárodnej konferencii v Poľsku 16
Prednáška biskupa z Etiópie 17
Skúsenosti z praxe sú neprenosné 18
Netradične, tradičné športové všeličo 19
Fakulta manažmentu na International Teaching Week 2017 v Lotyšsku 20
Špecializačné skúšky po prvý raz na FZO 21
Július Andrássy na akademickej pôde 22
Kolokvium „Média v kontexte evanjelizačných aktivít Katolíckej cirkvi“ 23
Úspech študentov FZO na IV. študentskej vedeckej konferencii 24
Exkurzia v Bardejovských kúpeľoch 25
Prednáška o cestovnom ruchu 26
Nová cezhraničná spolupráca 27
Študenti FM na prednáške v MIC Prešov 27
Podaruj, podeľ sa, poteš dieťa 28
Nikolaj v prešovskej nemocnici 29
Daruj Vianoce 30
Novoročné posedenie spojené s posvätením fakulty 30
Záchranári v OC MAX 31
Za Vladom Dančišinom 32
Kúpať sa v mieri ako v mori... 34

veda a výskum

Predstavenie výnimočnej knihy o ľudských právach 35
Ďalší nepôvodný škodca nám už klope na dvere... 36
Pomoc pri zavedení pestovania rumančeka kamilkového 37
Centrum edukácie a popularizácie techniky FHPV 38

umenie a literatúra

Adventný koncert komorného orchestra Camerata Academica a jeho hostí tiež jubiluje 40

osobnosť

Profesor Hronec slávi biblických osemdesiat 42

úspešný absolvent

Rozhovor s úspešným absolventom Pedagogickej fakulty 46

očami študentov

Stretnutie rektora so senátormi 48
Študentky turizmu na konferencii HORECA 2017 48
Spoznávam Škandináviu 49

šport

Reprezentanti PU medzi top športovcami mesta Prešov 52

UNIVERZITA PLESALA V HISTORICKEJ BUDOVE SKLADU SOLI

Národná kultúrna pamiatka a zároveň jedna z najvýznamnejších technických pamiatok na Slovensku – Solivar Prešov – po druhýkrát hostila Reprezentačný ples Prešovskej univerzity v Prešove (PU), ktorý patrí k dôležitým spoločenským podujatiam v meste Prešov.

Keď bola v roku 2009 v prešovskom Solivare po takmer 450 rokoch zastavená ťažba soli, málokto by predpokladal, že sa tieto priestory môžu stáť miestom honosného podujatia. Dnes je táto národná kultúrna pamiatka, ktorej história siaha až do 16. storočia, otvorená verejnosti a stáva sa okrem iného aj centrom noblesnej zábavy. Jej impozantné priestory aj tento rok prilákali približne 200 hostí z vedenia PU, jej zamestnancov, študentov, ale i hostí a priateľov z mimo univerzitného prostredia, ktorí sa prišli 19. januára 2018 zabaviť na 21. ročník Reprezentačného plesu Prešovskej univerzity.

Nespochybniteľným poznávacím znakom úspešnosti každého plesu je, samozrejme, spokojnosť hostí. Každoročný veľký záujem, precízne a zaujímavo navrhnutý program či plný tanečný parket sú dôkazom narastajúcej obľuby tohto podujatia aj u širokej prešovskej verejnosti. Účastníkov plesu tradične víta hostiteľ večera rektor univerzity prof. Peter Kónya s manželkou a k slávnostným stolom ich sprevádzajú študenti univerzity odetí v dobových kostýmoch. *„Reprezentačné plesy Prešovskej univerzity majú pevné miesto v plesovej sezóne a vôbec v kultúrnom živote mesta Prešov, čo každým rokom dokazujú stále viac a viac. Aj týmto plesom sme chceli navodiť atmosféru starých prešovských plesov, ktoré boli známe pred sto, stopäťdesiatimi rokmi, a myslím si, že sa nám tohto starého ducha aj podarilo vzkriesiť,“* zdôvodnil výber miesta i historických rób rektor PU prof. Peter Kónya, ktorý zaželal univerzitnému plesu ešte veľa ďalších nezabudnuteľných ročníkov.
„Prešovská univerzita ako organizátor podujatia stavila tento rok pri príprave programu na talent a šikovnosť svojich kapacít. Celým večerom sprevádzali moderátori, absolventi univerzitnej televízie TV Mediálka. Hudobnú pestrosť a rôznorodosť celého plesu dotváral súbor Musica historica Prešov pod taktovkou doc. Karola Medňanského z Katedry hudby PU a Ľudová hudba Štefana Cínu,“ priblížil prorektor pre vonkajšie vzťahy a marketing PU doc. Ladislav Suhányi, ktorý ples organizačne zastrešoval.

Zároveň doplnil, že na tanečnom parkete sa predviedli aj študenti z univerzitnej tanečnej školy University Dance Center. Program vyvrcholil vystúpením Vaša Patejdla, jedného z hviezdnych hudobníkov legendárnej slovenskej kapely, ktorý bol highlightom večera.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
hovorkyňa PU
Foto: Marcel MRAVEC

RANDE S PREŠOVSKOU UNIVERZITOU

Začiatok letného semestra na Prešovskej univerzite v Prešove (PU) sa už tradične spája s Dňom otvorených dverí PU. Tohtoročný šiesty ročník sa uskutočnil v deň sv. Valentína (14. februára) a niesol sa v znamení hesla „Daj si rande so svojom univerzitou“.

Deň otvorených dverí na PU patrí medzi uchádzačmi o štúdium k obľúbeným podujatiam. Počas neho navštívi univerzitu v priemere až dvetisíc stredoškolákov, ktorí môžu spoznávať vysokoškolské priestory, učebne, laboratória, možno i svojich budúcich spolužiakov a pedagógov, ale predovšetkým získať všetky informácie o štúdiu na jednom mieste. Nebolo tomu inak ani tento rok, kedy univerzita doslova praskala vo švíkoch.

Prešovská univerzita si pre zvedavých návštevníkov pripravila bohatý kultúrny program spojený predstavením fakúlt, celouniveritných pracovísk či študijných programov. Priestor na prezentáciu mali i študentské organizácie a univerzitné súbory.

Celodenný program prebiehal jednak v Univerzitnej knižnici PU, kde sa už o 8:45 hod. rozozvučali akordeóny, na ktorých zahrali Kristína Daňková, Juraj Feltovič a Ján Onder.

Nechýbala ani tradičná beseda s rektorom univerzity „Na slovíčko pán rektor“. Po nej nasledovalo vystúpenie hudobného hosťa, úspeš-

Marcel Kušnír, AVS CCKV PU v Prešove

ného absolventa PU Tomáša Buranovského alias BuranoWski, ktorého posledný hit je v súčasnosti jedným z najhranejších slovenských songov. Paralelne s ním sa odohrával kultúrny program aj vo foyeri univerzity, kde sa predstavil Vysokoškolský folklórny súbor Torysa a miešaný spevácky zbor Nostro canto.
V rámci univerzitného mestečka sa detailne odprezentovali aj jednotlivé fakulty, ktoré si pre svojich budúcich možných študentov pripravili to najlepšie, čo ponúkajú. Záujemcovia mali možnosť navštíviť napríklad „playroom“ na Fakulte humanitných a prírodných vied, vyskúšať si pipetovanie, spoznávať kostrový materiál človeka, pozrieť si názornú izoláciu DNA, ale tiež objavovať svet pod mikroskopom. Fakulta športu počas DOD hľadala najväčšieho siláka či siláčku prostredníctvom merania sily stisku ruky na základe testu ručnej dynamometrie. Uchádzači o štúdium na Fakulte zdravotníckych odborov zase pracovali so simulačnými modelmi, využívanými na počúvanie srdcových oziev, tlkotu srdca plodu, či mali možnosť vyskúšať si meranie panvy alebo nosenie tehotenskej vesty. Gréckokatolícka teologická fakulta si pripravila zase ikonopisecku dielňu, v ktorej prebiehala praktická ukážka písania ikony. Možnosť vyskúšať si rôzne zábavno-edukačné hry a aktivity mali aj študenti na pedagogickej fakulte, rôzne manažérske hry spojené s kvízom zase na fakulte manažmentu. Filozofická fakulta ponúkala napríklad neformálne diskusie na aktuálne témy a rôzne modelové prednášky. Ďakujeme všetkým návštevníkom, ktorí sa rozhodli valentínske dopoludnie stráviť práve v spoločnosti Prešovskej univerzity.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
hovorkyňa PU
Foto: Marcel MRAVEC
Marcel KUŠNÍR
AVS CCKV PU v Prešove

Marcel Kušnír, AVS CCKV PU v Prešove

Marcel Kušnír, AVS CCKV PU v Prešove

ZAVÍTAL K NÁM MIKULÁŠ

Marcel Kušnír, AVS CCKV PU v Prešove

Stalo sa už dobrým zvykom, že v predvianočnom období zavíta na Prešovskú univerzitu Mikuláš a obdarí sladkým potešením desiatky detí a vnúčat zamestnancov univerzity.

Marcel Kušnír, AVS CCKV PU v Prešove

Nebolo tomu inak ani tohto roku. Stretnutie zvedavých detičiek s Mikulášom, ktoré zorganizovalo vedenie univerzity už po siedmy raz, sa uskutočnilo 11. decembra 2017 v Študentskom domove a jedálni PU. Mikulášsky balíček plný sladkostí si prevzalo vyše 250 najmenších.

„*Teším sa, že z roka na rok počet detí, ktoré navštevujú toto milé podujatie, narastá, čo je znak toho, že demografická krivka neklesá, ale, naopak, stúpa*," úsmevne poznamenal rektor PU prof. Peter Kónya, ktorý privítal všetkých prítomných spolu s ich malými ratolesťami. Milé podujatie, ktoré sa nieslo v predvianočnej nálade, spestril svojím umeleckým programom vysokoškolský folklórny súbor Torysa.

Marcel Kušnír, AVS CCKV PU v Prešove

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
hovorkyňa PU
Foto: Marcel MRAVEC
AVS CCKV PU v Prešove

NOVOROČNÁ ČAŠA VÍNA

K tradičným univerzitným podujatiam, konajúcim sa začiatkom nového kalendárneho roka, neodmysliteľne patrí novoročná čaša vína, ktorá sa na pozvanie rektora Prešovskej univerzity v Prešove prof. Petra Kónyu uskutočnila 22. januára v Študentskej jedálni PU. Tohtoročného priateľského stretnutia s vedením univerzity sa zúčastnilo vyše 350 pedagogických zamestnancov.

„Uplynulý rok bol významným v živote univerzity. Bol to rok, kedy sme si pripomenuli 20. výročie založenia PU a taktiež 350. výročie počiatkov vysokého školstva v našom meste. Samozrejme, ani zďaleka nebol naplnený len oslavami, ale taktiež významnými výsledkami a úspechmi, či už v oblasti vedy, výskumu a vzdelávania,“ zneli úvodné slová rektora univerzity. Prof. Kónya zároveň doplnil, že univerzite sa aj napriek nepriaznivému demografickému vývinu darí udržať pomerne vysoký záujem uchádzačov o štúdium, čoho dôkazom je umiestnenie v prvej štvorke najväčších slovenských univerzít v tomto akademickom roku. *„Som rád, že naša univerzita úspešne pokračuje aj v internacionalizácii, čo sa prejavuje na zvyšovaní počtu zahraničných študentov, čím sa opäť dostávame medzi popredné nielen slovenské univerzity v týchto ukazovateľoch,“* bilancoval rektor, ktorý neopomenul ani najväčšie investičné akcie za uplynulý rok. *„Stojíme na prahu nového roka, roka, ktorý bude v porovnaní s tým minulým asi menej bohatý na celouniverzitné oslavy, som však presvedčený, že bude minimálne taký bohatý na naše výsledky a úspechy. Čaká nás tvrdá práca, ale verím, že spoločnými silami zvládneme všetky ťažkosti a problémy, ktoré budú vyplývať z mnohých výziev stojacich pred nami,“* uviedol rektor prof. Kónya, ktorý na záver svojho príhovoru všetkým zamestnancom úprimne poďakovať za vykonanú prácu v uplynulom roku. *„Želám Vám pevné zdravie, veľa šťastia, úspechov a elánu do práce v novom roku,“* uzavrel rektor.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
hovorkyňa PU
Foto: Marcel MRAVEC
AVS CCKV PU v Prešove

PREDSEDA VLÁDY SR SA STRETOL S REKTORMI

Predseda vlády SR Robert Fico a ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová sa 7. februára na Úrade vlády SR v Bratislave stretli s rektormi vysokých škôl zo všetkých krajských miest vrátane rektora Prešovskej univerzity prof. Petra Kónyu. Hovorili spolu o financovaní rekonštrukcií vysokoškolských internátov.

V najbližších dvoch rokoch pôjde na rekonštrukciu vysokoškolských internátov dokopy 50 miliónov eur. V roku 2018 plánuje vláda na internáty uvoľniť 20 miliónov eur, v prípade, že bude potrebných na ich obnovu viac, vyčlenia sa. Povedal to premiér Robert Fico po stredajšom stretnutí s rektormi vysokých škôl. „Naša ponuka rektorom spočíva v tom, že v roku 2018, berúc na zreteľ kapacity verejného obstarávania a všetky prekážky, ktoré verejné obstarávanie so sebou prináša, vyčleňujeme dvadsať miliónov plus. Ak teda bude treba dať na internáty v roku 2018 viac ako 20 miliónov eur, tak dáme,“ vyhlásil predseda vlády SR Robert Fico.
„Vítam našu dohodu, je korektná. Potvrdili sme proces, ktorý sme si ozrejmili pred dvomi rokmi,“ potvrdil aj Rudolf Kropil, prezident Slovenskej rektorskej konferencie. Rekonštrukcie musia byť podľa zákona, to znamená, že škola musí mať stavebné povolenie a musí vyhlásiť súťaž na verejné obstarávanie. „Ak toto škola splní, automaticky posielame škole peniaze,“ doplnil premiér Fico.

Zdroj: Úrad vlády SR

BILANCOVANIE A NOVÉ VÝZVY

Rektor Prešovskej univerzity v Prešove prof. Peter Kónya sa začiatkom nového roka stretol so zástupcami médií, s ktorými diskutoval o nových výzvach, čakajúcich univerzitu v roku 2018. Na stretnutí zároveň zhodnotil aj predchádzajúci rok, ktorý bol bohatý na celouniverzitné oslavy, spojené s 20. výročím založenia univerzity, ale aj na výsledky a úspechy v oblasti vedy a výskumu.

Prešovská univerzita v Prešove (PU) počas svojej viac ako dvadsaťročnej existencie dokazuje, že je stabilnou súčasťou a pilierom vzdelávania na Slovensku. Aj napriek prudko klesajúcej demografickej krivke je o ňu veľký záujem, vďaka čomu sa radí medzi najväčšie slovenské univerzity. V súčasnosti na nej študuje takmer 8 700 študentov.

Ako ukazujú posledné údaje o počtoch študentov vysokých škôl na Slovensku zo začiatku akademického roka, PU sa radí do prvej trojky najväčších slovenských univerzít, berúc do úvahy bakalársky a magisterský stupeň štúdia, čo sumárne predstavuje 8 347 študentov. Po zarátaní študentov 3. stupňa štúdia (PhD.) sa radí na štvrtú priečku s celkovým počtom 8 690. Najväčší počet študentov v tomto akademickom roku študuje na Fakulte manažmentu PU – 1 940. V tesnom zástupe ju nasleduje Filozofická fakulta PU s počtom takmer 1850 študentov. Trojicu najväčších fakúlt univerzity uzatvára Pedagogická fakulta PU, ktorú navštevuje 1 537 študentov. Prešov (1 743), Košice (1 132), Bardejov (500), Vranov na Topľou (500) sú okresy s najväčším zastúpením študentov na PU v tomto akademickom roku. Nasledujú okresy, ako Sabinov, Michalovce, Spišská Nová Ves, Trebišov, Humenné či Stará Ľubovňa, Svidník, Snina, Poprad a pod. Na PU však študujú aj študenti z okresu Banská Bystrica, Bratislava, Žilina, Ružomberok, Brezno, Martin a pod. Významné úspechy univerzita zaznamenáva aj v internacionalizácii vzdelávania, keď v minulom roku študovalo na našej univerzite 450 zahraničných študentov pri medziročnom náraste takmer 100 %, v súčasnosti na PU študuje takmer 600 študentov zo zahraničia. Ide o študentov prevažne z Ukrajiny, ale tiež z Čiech, Poľska, Chorvátska, Maďarska, Srbska, Arménska či krajín ako Rusko, Kamerun, Etiópia a USA.

Najvýznamnejšie úspechy

Uplynulý rok bol bohatý na celouniverzitné oslavy spojené s 20. výročím založenia univerzity, ale taktiež bohatý na výsledky a úspechy v oblasti vedy a výskumu. Z tých najvýznamnejších možno spomenúť zaradenie Prešovskej univerzity na druhé miesto v rebríčku slovenských vysokých škôl z pohľadu medzinárodného prestížneho rankingu Scimago. V oblasti vedeckého výskumu sa univerzite podarilo zvýšiť počet riešených grantových projektov a veľkým úspechom je získanie grantu zo schémy Maria Currie, jediného na Slovensku. Úspechom bolo aj vyšľachtenie jedinečnej odrody mäty piepornej „Kristínka“ s vysokým podielom mentolu. Po viac ako dvoch rokoch sa univerzite v roku 2017 podarilo úspešne ukončiť náročný proces registrácie dvoch vedeckých časopisov vydávaných na PU – Historia Ecclesiastica a Ethics & Bioethics (in Central Europe) v prestížnej bibliografickej a citačnej databáze Scopus, ktorá patrí medzi najväčšie databázy svojho druhu na svete.

Modernizácia a investičné akcie

Univerzita nepretržite pracuje aj na modernizácii svojich priestorov a každoročne zvyšuje štandard ubytovacích a stravovacích zariadení. V ostatnom období zrekonštruovala a vybavila modernou technikou aulu v priestoroch Vysokoškolského areálu PU (VŠA) v celkovej výške nákladov 380-tis. €. V súčasnosti prebieha renovácia Športovej haly PU za účelom energetickej úspory pri prevádzke a zníženia negatívneho vplyvu na životné prostredie. Pred budovou rektorátu PU sa zároveň finalizujú práce týkajúce sa úpravy obslužnej komunikácie s asfaltovým povrchom a výstavbou parkovacieho pásu s viac ako 50 parkovacími miestami, ktoré budú slúžiť študentom, zamestnancom a návštevníkov univerzity. Rekonštrukcia taktiež zahŕňa vytvorenie chodníkov zo zámkovej dlažby, ako aj vybúranie betónovej plochy a nahradenie betónovou dlažbou, farebne rozlíšenou, pre vytvorenie ďalších 14 vyhradených parkovacích stojísk.

V tomto roku je taktiež naplánovaná obnova Univerzitného viacúčelového športového areálu PU. Jedna sa o združenú investíciu, na ktorej by mal okrem PU participovať aj Prešovský samosprávny kraj, pričom univerzita podniká kroky na to, aby získala zdroje aj od rezortných, resp. vládnych inštitúcii. Okrem vyššie zmienených investícií pripravuje univerzita taktiež revitalizáciu verejného priestranstva pred budovou VŠA v podobe nového krytu z betónovej dlažby, osadenia prvkov drobnej architektúry, lavičiek, košov

a prístrešku na bicykle. V súčasnosti zároveň prebieha verejné obstarávanie, týkajúce sa rekonštrukcie Študentského domova a jedálne PU (tzv. starý internát), kde sa plánuje obnova fasády, výmena okien a oprava strechy bloku C.
V najbližšom období čaká Prešovskú univerzitu otvorenie dvojpodlažnej budovy s názvom UnipoLab, ktorá je súčasťou projektu Univerzitný vedecký park Technicom, ako medzinárodne uznávanej eko-platformy pre špičkový aplikovaný výskum a vývoj a účinný transfer výsledkov výskumu do praxe. Nové vedecko-výskumné laboratórne priestory sú zamerané na prierezové výskumy v odbore environmentálneho inžinierstva. Celkové rozpočtované náklady výstavby diela predstavujú čiastku 2 093-tis. €, z čoho 1 051-tis. € bolo financovaných z prostriedkov štrukturálnych fondov (vrátane spolufinancovania univerzitou), ďalších 948-tis. € hradila univerzita z vlastných zdrojov. Účasť na slávnostnom otvorení prisľúbila aj ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR Martina Lubyová.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
hovorkyňa PU

PREPÁJANIE TEÓRIE S PRAXOU

Prešovská univerzita v Prešove (PU) rozširuje zoznam svojich partnerov za účelom prepájania teórie s praxou, tentokrát z oblasti médií. Spolupráca, ktorá otvára možnosti edukácie, odbornej praxe študentov, ako aj výmeny skúseností s mediálnymi a marketingovými pracoviskami, bola formálne zavŕšená podpisom memoránd s tromi zástupcami lokálnych médií. Oficiálnymi partnermi PU sa tak začiatkom mesiaca február stali východoslovenská rozhlasová stanica SKY Rádio, lokálna televízna stanica Televízia TV7 a týždenník MY Prešovské noviny.

Hlavným zámerom spolupráce s jednotlivými médiami je predovšetkým vzdelávacia činnosť a poskytovanie odbornej prípravy nielen pre študentov masmediálnej komunikácie, ale celkovo študentom, ktorí sa zaujímajú o médiá a prácu v nich.
„Pre univerzitu je to ďalší krok k prehĺbeniu kooperácie s médiami v našom regióne, v tomto prípade so SKY Rádiom, ktoré považujem za jedno z kľúčových strategických médií nielen pre propagáciu univerzity, ale predovšetkým pre možnosť prepájať teóriu s praxou,“ uviedol pri podpise memoranda so SKY rádiom rektor univerzity prof. Peter Kónya. Rektor spoločne s riaditeľom rádia Petrom Migašom diskutovali o praktickom vyučovaní študentov a zámere zriadiť tréningové centrum, v ktorom by mali študenti možnosť vyskúšať si celý proces tvorby vysielania a následne sa doň aj aktívne zapájať.
„Spolupráca s Prešovskou univerzitou je logickým vyústením dlhodobej myšlienky zameranej na prácu so študentami PU, zaujímajúcich sa o médiá, prípadne o prácu v médiách, pre ktorých by sme radi vytvorili priestor pre praktickú realizáciu,“ vysvetlil riaditeľ SKY Rádia, ktorý zároveň doplnil, že priestor v rádiu by chceli dať aj zahraničným študentom.
Spoluprácu s Prešovskou univerzitou víta aj PhDr. Michal Frank, šéfredaktor týždenníka MY Prešovské noviny, ktoré sú periodickým titulom vydavateľského domu Petit Press, a. s., s pokrytím takmer v celom Prešovskom a Košickom kraji. *„Prešovská univerzita je náš prirodzený partner keďže* pôsobíme v tom *istom kraji, ktorého*

sme, dovolím si povedať, dôležitou súčasťou. *Som preto rád, že sa dalo aj do formálnej roviny niečo, čo dlhodobo funguje,“* poznamenal Frank. Ako dodal, oceňuje, že do spolupráce sú zapojené aj iné médiá pôsobiace v regióne.
„Televízia TV 7 má v rámci spolupráce s Prešovskou univerzitou skúsenosť, konkrétne s TV Mediálka, s ktorou participovala na viacerých projektoch. Ďakujem aktivite rektora, že na túto spoluprácu nadväzuje a *povyšuje ju na celouniverzitnú úroveň,“* zhodnotil Radomír Kreheľ, riaditeľ lokálnej televíznej stanice TV 7 s dosahom na Prešovský kraj, ktorej cieľom je sprostredkovať informácie z regionálneho diania, samosprávy a školstva.
Podpísanie uvedených memoránd umocňuje skutočnosť, že Prešovská univerzita intenzívne pracuje na rozvíjaní spolupráce či už so strednými školami, samosprávami, úradmi štátnej správy, ale aj so súkromnými inštitúciami, v ktorých naši študenti získavajú praktické zručnosti, potrebné pre ich kvalifikáciu.

Mgr. Anna POLAČKOVÁ, PhD.
hovorkyňa PU

PÔRODNÁ ASISTENCIA V KONTEXTE STAROSTLIVOSTI O ZDRAVIE ŽIEN

Téma zdravia žien a starostlivosť o ich bio-psycho-sociálne zdravie – ako hlavná úloha pôrodnej asistencie – sústredila na celosvetový kongres do Londýna v dňoch 13. – 14. novembra pôrodné asistentky a ďalšie odborníčky v oblasti verejného zdravia z 18 štátov a 4 kontinentov.

Pôrodné asistentky, odborníčky vo verejnom zdravotníctve, lekárky, psychologičky, pedagogičky, vedkyne i výskumníčky prezentovali svoje poznatky, filozofiu, princípy, postupy, metódy, výskumy v oblasti poznania pôrodnej asistencie. Dominovali témy, ako prekoncepčná starostlivosť o ženu s chronickým ochorením (Holandsko), intrapartálna starostlivosť o ženu v klinickej praxi založenej na dôkazoch (Bahrain), pôrod koncom panvovým z pohľadu pôrodnej asistentky (Veľká Británia) či antenatálny screening a jeho vývoj v rizikových tehotenstvách (Kanada). Ďalšou oblasťou, ktorá rezonovala v prednáškach, diskusiách a workshopoch, bola starostlivosť o zdravie žien v jednotlivých životných obdobiach, kde boli prezentované poznatky z oblasti verejného zdravia, ako napr. pracovné podmienky a skúsenosti pôrodných asistentiek pri výkone povolania (Mozambik), kompetencie, bariéry a facilitátory implementácie cieľov pôrodných asistentiek do starostlivosti pre podporu a udržanie zdravia žien (Libanon), zdravotná gramotnosť, jej determinanty a edukácia žien v tejto oblasti (Izrael) a mnoho ďalších. Pôrodné asistentky a ďalšie odborníčky nevynechali ani témy zo psychosociálnej oblasti – ako napr. aspekty holistickej starostlivosti o ženu a jej význam pre dobrú životnú kondíciu žien (Južná Afrika), práva žien a prístup k ich podpore a ochrane (Irán) alebo sexuálne zneužívanie detí v komunite (Indonézia). Stredobodom záujmu boli aj prezentácie z oblasti metodológie písania vedeckých článkov (Alžírsko), ako aj možnosti výskumu v pôrodnej asistencii (Slovinsko). Deklarovali sa spôsoby a možnosti uznávania diplomov, charakteristika kompetencií a odbornej spôsobilosti pôrodných asistentiek v jednotlivých krajinách (Holandsko) či oblasť vzdelávania – nové a moderné metódy v praktickej výučbe a klinickej praxi (Slovensko). Tento bohatý a nesmierne náročný program so širokým diapazónom nových poznatkov, informácií, zaujímavých teórií a praktík ponúkal prezentujúcim i mnohopočetnému auditóriu úžasné profesionálne, ľudské i kultúrne zážitky. V kuloároch v prestávkach bolo jedinečné vidieť a počuť globálny svetový networking pôrodných asistentiek prakticky z každého kúta sveta. Úžasná multikultúrna priateľská atmosféra, ktorú šírili odborníčky a profesionálky venujúce sa ženám a starostlivosti o ich zdravie, dodávala každej z nás entuziazmus, hlboký zmysel a radosť z nášho poslania či skôr povolania? Poznanie a skúsenosť, že ženy na celom svete bez rozdielu kultúry, rasy, farby kože, geografického priestoru žijú rovnakými problémami, majú rovnaké potreby a očakávania, vedie pôrodné asistentky k tomu, aby hľadali prieniky v profesionálnej oblasti a nachádzali spoločné riešenia, postupy a prístupy k nim preto, aby populácia žien v globálnom svetovom meradle bola zdravá a schopná kvalitne žiť svoj osobný život i život svojich rodín v tej ktorej spoločnosti. Som vďačná, že moja minuloročná účasť na kongrese European Midwifery Association, tiež v Londýne, vzbudila pozornosť a profesionálny záujem a opäť som bola pozvaná reprezentovať profesiu pôrodnej asistentky a vysokoškolskej učiteľky, našu univerzitu, ale hlavne Fakultu zdravotníckych odborov PU, ktoré ma podporili a umožnili mi tento profesionálny zážitok.

doc. PhDr. Štefánia ANDRAŠČÍKOVÁ, PhD. MPH
FZO PU

FAKULTA MANAŽMENTU NA KONFERENCII V OXFORDE

Členovia Katedry manažérskej psychológie Fakulty manažmentu PU v Prešove svojimi aktívnymi vystúpeniami úspešne reprezentovali Prešovskú univerzitu na medzinárodnej konferencii 2nd Academic International Conference on Interdisciplinary Business Studies v Oxforde.

V dňoch od 16. 10. do 18. 10. 2017 sa členovia Katedry manažérskej psychológie FM PU v Prešove zúčastnili medzinárodnej konferencie 2nd Academic International Conference on Interdisciplinary Business Studies v Oxforde (Veľkej Británii). Doc. PhDr. Miroslav Frankovský, CSc.; doc. PaedDr. Zuzana Birknerová, PhD., MBA; Mgr. Lucia Zbihlejová, PhD., a doc. Ing. Ladislav Suhányi, PhD., MBA., vystúpili s problematikou štýlov leadershipu medzi manažérmi a nemanažérmi, pričom sa aktívne vystúpenie Mgr. Lucie Zbihlejovej, PhD., stretlo s veľmi pozitívnym ohlasom členov medzinárodnej konferencie. Komparácia potenciálu pre prácu so zákazníkom vzhľadom na súkromný a verejný sektor v oblasti manažmentu bola predmetom výskumu PhDr. Tatiany Lorincovej, PhD.; doc. PhDr. Radovana Bačíka, PhD. MBA.; Mgr. Richarda Fedorka, PhD., a PhDr. Anny Tomkovej, PhD., ktorý odznel v podaní PhDr. Tatiany Lorincovej, PhD., v sekcii Interdisciplinary Business Studies rovnako ako vyššie uvedené vystúpenie. Účasť na medzinárodnej konferencii v Oxforde viedla aj k vzájomnej spolupráci medzi dvoma katedrami FM PU, a to Katedry manažérskej psychológie a Katedry marketingu a medzinárodného obchodu. Katedra manažérskej psychológie sa úspešne prezentovala na medzinárodnej vedeckej konferencii 2nd Academic International Conference on Interdisciplinary Business Studies v Oxforde aj vďaka kvalitným výskumom, ktoré boli posúdené ako vysoko odborné a v rámci diskusie odznelo niekoľko podnetných otázok. Aktívna účasť členov Katedry manažérskej psychológie FM PU umožnila prispieť k novým námetom na výskumné riešenia problémov v oblasti emocionálnej inteligencie kolegov z Indie, ktorí boli pozvaní na vedeckú konferenciu Management 2018, organizovanú našou fakultou v septembri 2018.

PhDr. Tatiana LORINCOVÁ, PhD.
FM PU

O ZMYSEL TREBA ZÁPASIŤ

V priestore prekladateľskej sály na PU v Prešove sa v dňoch 13. – 14. decembra 2017 uskutočnila dvojdňová vedecká konferencia o logoterapii zameraná na hľadanie zmyslu života. Organizátormi prvého dňa v rámci projektu VEGA boli GTF PU v Prešove spolu so Slovenským inštitútom pre logoterapiu v Bratislave. Druhý deň v rámci zahraničného projektu sa ku GTF PU organizačne pripojil aj Juhonemecký inštitút pre logoterapiu a existenciálnu analýzu z Mníchova-Fürstenfeldbrucku.

Pozvaní prednášatelia sa zamerali na filozofické i prakticko-pastoračné aspekty logoterapie V. E. Frankla. Medzi poslucháčov zasadli okrem gréckokatolíckych seminaristov aj klinickí psychológovia a pastorační kňazi z terénu. Ako je v odbornom prostredí známe, Franklova koncepcia sa považuje za najprijateľnejšiu psychoterapeutickú metódu, ktorá predpokladá popri psychickej i duchovnú dimenziu človeka. Podľa hlavného zahraničného prednášateľa doc. Dr. phil. Otta Zsoka je vzdelávanie v logoterapii veľmi populárne v nemecky hovoriacich krajinách aj medzi pastoračnými kňazmi. Zo svojej dlhoročnej skúsenosti však upozornil na často sa objavujúci manažérsky prístup ku klientom namiesto terapeutického prístupu.
Z rokovania konferencie vyplynulo, že reálna skúsenosť života ukazuje na labilitu moderného človeka voči základnému životnému zmyslu a na jeho manipulovateľnosť falošnými predstavami o živote, koncentrovanom na egoisticky motivované sebauspokojenie. Takáto koncentrácia nevytvára priestor na rozvinutie pravých ľudských hodnôt presahujúcich do transcendencie. Ako je známe, Franklov koncept človeka nutne počíta s presahujúcou (noologickou) dimenziou života.
Druhý konferenčný deň pozdravil prítomných Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, dekan GTF, a Mag. Marco Kargl za zahraničného partnera. Tematicky zameraný program bol doplnený zaujímavou prednáškou z muzikoterapie, doplnenou ukážkami spirituálnej hudby W. A. Mozarta a L. van Beethovena. Prednášatelia hľadali aj praktické využitie logoterapie v sociálnej práci a pri katechizácii mládeže. Prednáškový cyklus spestril premietaný dokument rakúskej televízie o živote V. Frankla a jeho principiálnych pohľadoch na život. Práve v tomto roku si pripomíname 20 rokov od jeho smrti. Záverečná časť konferencie prebiehala v ten istý deň na TF KU v Košiciach a pozdravil ju aj Mons. doc. Marek Forgáč, pomocný košický biskup. Plodná vedecká výmena pohľadov priniesla konštatovanie, že pre vyrovnaný duševný život človeka je najpotrebnejšia láska. Na druhej strane rýchle tempo súčasného života prináša so sebou aj zvýšený nárast psychických chorôb a nenaplnených životných cieľov. Z tohto pohľadu je logoterapia stále aktuálna a jej etablovanie v univerzitnom prostredí Slovenska prínosné.

doc. ThDr. Michal HOSPODÁR, PhD.
GTF PU

PREŠOVSKÁ FYZIKÁLNA JESEŇ

Prešovskí fyzici sa v septembri 2017 stali spoluorganizátormi 19. konferencie českých a slovenských fyzikov. Stretnutie na medzinárodnej úrovni sa uskutočnilo na pôde Prešovskej univerzity v Prešove, kde sa štyri dni diskutovalo nielen o aktuálnych vedeckých problémoch modernej fyziky.

Marcel Mravec, AVS CCKV PU v Prešove

V dňoch 4. – 7. 9. 2017 sa na pôde FHPV PU konala vedecká fyzikálna konferencia s medzinárodnou účasťou – 19. konferencia českých a slovenských fyzikov. Pri tejto príležitosti sa na pôde našej univerzity zišlo vyše sto, prevažne českých a slovenských vedcov. Svojou účasťou podujatie obohatili aj fyzici z Ukrajiny, Rakúska a Talianska. Záštitu nad touto udalosťou si už tradične delia organizácie – Česká fyzikálna spoločnosť a Slovenská fyzikálna spoločnosť, ku ktorým tento rok ako organizátor pribudla Prešovská univerzita. Vzhľadom na široký fyzikálny záber predložených príspevkov konferenčného stretnutia bol program rozdelený na dve sekcie. V prvej z nich boli prezentované výsledky z oblasti teoretickej a experimentálnej fyziky. Ako prvým prezentujúcim so svojou pozvanou prednáškou vystúpil RNDr. Jiří Grygar, CSc., významný český astronóm a astrofyzik, odborník v odbore astročasticovej fyziky a veľký popularizátor vedy, ktorý publiku priblížil tému extrémneho energetického kozmického žiarenia, ako zdroj informácií o histórii vesmíru. V oblasti vesmírneho výskumu pokračoval ako ďalší prezentujúci Ing. Ján Baláž, PhD., z košického Ústavu experimetálnej fyziky. So svojím vedeckým tímom sa technicky podieľal na vesmírnej misii Rosetta, ktorá vstúpila do histórie astronautiky svojou rovnomennou kozmickou sondou. Sonda Rosetta – ako prvá sonda zostrojená človekom – pristála na vesmírnej kométe 67P/Čurjumov-Gerasimenko (12. november 2014), z ktorej následne vysielala informácie o tvare kométy, o jej reliéfe či chemickom zložení. Pozvané prednášky pokračovali vo „vesmírnych“ i „pozemských“ témach, ktoré v svojich záveroch prinášajú priamo využiteľné výsledky v praxi (napr. blesky počas búrky, grafén, rádioaktivita, nanoštruktúry a ich aplikácie v miniatúrnych senzoroch, supravodivosť a jej využitie).
Tradične veľké zastúpenie mala skupina konferenčných výstupov z oblasti fyziky kondenzovaných látok so zameraním na nízke teploty, súčasťou ktorej boli aj príspevky našich kolegov z Oddelenia fyziky Katedry fyziky, matematiky a techniky FHPV PU. Prednášky sprevádzali aj praktické ukážky uvedenia vedeckého výskumu do praxe, napr. na mikrokontroléroch a magnetických senzoroch.
Horúcou témou súčasnosti je umiestnenie a „tvár“ fyziky v modernej spoločnosti. O týchto otázkach sa diskutovalo v rámci didaktickej konferenčnej sekcie, ktorá ponúkla rozpravu o ideách rozvoja fyzikálnej vedeckej gramotnosti a popularizácie fyziky. Porovnanie spôsobu výučby fyziky od obdobia prvej Československej republiky až po súčasnosť ukotvilo jeho význam do historického kontextu. Plenárnu prednášku o modernizácii vyučovania fyziky v súčasnom školstve uviedol v tejto sekcii doc. PaeDr. Vladimír Šebeň, PhD., z Oddelenia fyziky KFMT FHPV PU.
Účastníci konferencie vyjadrili spokojnosť s týmto ročníkom, rovnako s odbornými prednáškami, ako aj s neformálnou atmosférou, ktorá ho sprevádzala. Konferencia českých a slovenských fyzikov má svoje pevné miesto v harmonograme vedeckých podujatí nielen v rámci Česka a Slovenska. Svojou odbornosťou sa dostáva do pozornosti vedcov zo širšieho európskeho priestoru. Oddelenie fyziky prešlo v ostatných rokoch výrazným inovačným procesom v rámci technického a personálneho vybavenia, čo sa výrazne odrazilo v rozšírení výskumného zamerania pracoviska a taktiež vo zvýšení kvality publikačných výstupov. Teší nás, že našou tohtoročnou spoluúčasťou na organizácii podujatia sme mohli spropagovať nielen mesto Prešov a Prešovskú univerzitu v Prešove, ale najmä vedecké výsledky Oddelenia fyziky KFMT FHPV PU na medzinárodnej úrovni.

RNDr. Mariana ZAPOTOKOVÁ, PhD.
FHPV PU

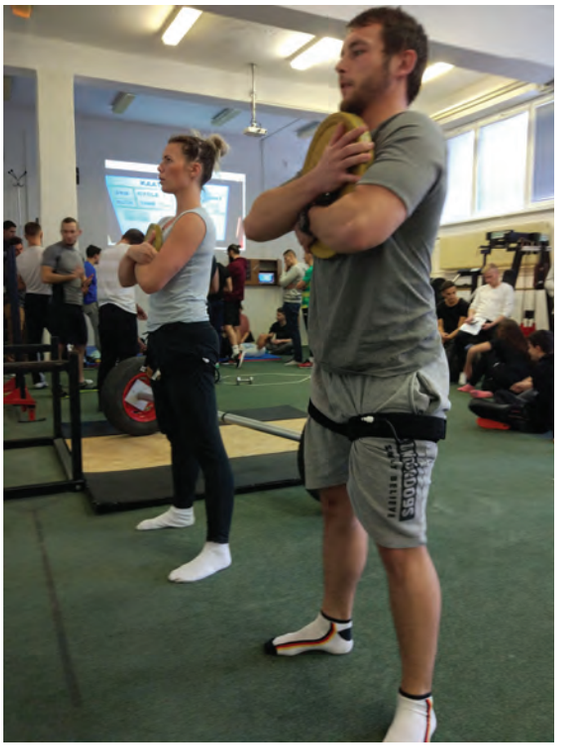

ODBORNÝ A PRAKTICKÝ SEMINÁR – KAATSU

V posledných rokoch sa Fakulta športu PU v Prešove snaží o rozšírenie spolupráce s externými odbornými pracoviskami, zväzmi a odborníkmi z praxe. Takúto spoluprácu sa podarilo nadviazať aj s fitnescentrom Get Results v Košiciach. Svojim študentom tým FŠ PU ponúka ďalšie možnosti rozšírenia ich vzdelania a praktických skúseností.

V decembri 2017 sa v priestoroch posilňovne FŠ PU konal praktický seminár s prednášajúcim certifikovaným KAATSU špecialistom Tomášom Juskom. Z účastníkov prevažovali študenti z odborov učiteľstvo telesnej výchovy, šport a zdravie, ale aj fyzioterapia. Hosťami organizátora Mgr. Mareka Kokindu, PhD., boli aj bývalí študenti FŠ, ktorí sa realizujú v praktickej sfére.
Seminár bol rozdelený na dve prelínajúce sa časti pozostávajúce z prednášky, po ktorej nasledovalo praktické vyskúšanie tejto tréningovej metódy. Čo je KAATSU a čo si môžeme pod týmto typom tréningovej metódy predstaviť, na to nám odpovedal prednášajúci Tomáš Jusko: *„KAATSU je revolučná metóda ‚bio-hackingu' z Japonska, kedy oklamaním mozgu otvárame cestu k nevyužitým rezervám tela. Pri vynaložení minimálneho mechanického stresu na telo ho dokážeme v krátkom čase priviesť na novu výkonnostnú úroveň."* Aké najväčšie benefity KAATSU vidíte naproti tradičným tréningovým prostriedkom? *„Je bezpečné, znižuje riziko zranení z preťaženia, je časovo nenáročne a vysoko efektívne, buduje vytrvalosť aj svalovú silu zároveň a dodržiavaním odporúčaných cvičebných protokolov ma aj liečebné* účinky." Komu by ste odporúčali cvičenie s KAATSU? *„V prvom rade má KAATSU tréning obrovské benefity pre ľudí so zhoršeným zdravotným stavom, keď sa chcú hýbať lepšie, bez bolesti a posilniť svoje telo. Cieľovou skupinou obzvlášť v Japonsku sú pacienti, kde je KAATSU používane v rámci urýchlenia liečby, ale aj rehabilitácie. Ďalšou skupinou sú seniori, ktorí vďaka KAATSU dokážu získať silu ako za mlada. Osobitou skupinou sú športovci, ktorí KAATSU môžu využívať ako jednu z fáz tréningového procesu, ktorá urýchli ich regeneráciu medzi tréningami. KAATSU je ale zaujímavé aj pre bežnú populáciu, ktorá má v dnešnej dobe stále menej času na seba. Dokážu aj v krátkom čase získať efekt tréningu, ktorý by trval 2- až 3-krát dlhšie a predstavoval by pre nich vysokú mechanickú záťaž."*
V priestore na diskusiu mali študenti v porovnaní so štandardnou výučbou mnoho otázok, čo bolo náznakom, že ich táto téma zaujala. Prívlastok „praktický" neostal iba slovom, ale účastníci si na konci teoretickej časti mohli to, o čom počuli, následne aj vyskúšať na vlastnej koži. Niektorí študenti mali možnosť odcvičiť si celý tréning s KAATSU pásmi. Viacerí aktívni športovci si tak neváhali vyskúšať KAATSU tréning. Celkové reakcie na seminár boli veľmi pozitívne a mnoho študentov prejavilo záujem o realizáciu tohto typu tréningu v budúcnosti.

Mgr. Martin JESENSKÝ
FŠ PU

MEMORANDUM O SPOLUPRÁCI

Podpisom Memoranda o spolupráci medzi Fakultou manažmentu PU a Súkromnou strednou odbornou školou Giraltovce sa začala spolupráca pri rozvoji vzdelávania v Prešovskom samosprávnom kraji.

Dňa 16. 01. 2018 bolo na pôde Fakulty manažmentu PU podpísané „Memorandum o spolupráci". Za FM podpísal memorandum jej dekan prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D., za Súkromnú strednú odbornú školu Giraltovce ho podpísal jej riaditeľ PaedDr. Martin Koššala, MBA. Podpisu memoranda sa zúčastnil aj Mgr. Ing. Jaroslav Kušnír, MBA, zástupca SOŠ Giraltovce pre odborný výcvik a konateľ spoločnosti K.B.Real, a PaedDr. Branislav Baran, MBA, riaditeľ základnej školy a jeden zo zakladateľov.
Podpisom memoranda medzi zainteresovanými stranami sa začína etapa užšej spolupráce pri rozvoji vysokoškolského vzdelávania v spolu 7 študijných programoch FM vo všetkých stupňoch štúdia, ale tiež vo vybraných študijných špecializáciách fakulty v študijnom programe manažment, kde patrí najmä manažérska informatika, obchod, marketing a psychológia obchodu, manažment turizmu a hotelierstva a manažment ľudských zdrojov. Spolupráca sa týka podpory vzdelávania pre nové študijné odbory, ktoré boli pre SOŠ Giraltovce na základe úloh z Akčného plánu Vlády SR schválené a zaradené do siete. Ide o študijný odbor 7235 M „informačné a digitálne technológie", 2387 M „mechatronika" a 2684 K „bezpečnostné systémy v doprave a priemysle". Sekundárnym cieľom spolupráce je zníženie migrácie absolventov škôl do iných regiónov Slovenska, príprava absolventov vysokoškolského vzdelávania na uplatnenie v obchodných spoločnostiach, súlad vysokoškolského vzdelávania s koncepciou podnikového vzdelávania a posilnenie regionálnej spolupráce. Inštitúcie budú spolupracovať formou vytvárania spoločných stratégií, koncepcií a koordinovaných postupov pri získavaní zahraničných uchádzačov o štúdium. Vzájomne budú vytvárať študijné programy, ktoré budú nadväzujúce a programovo odborne súvisiace, poskytovať laboratórne a vzdelávacie priestory pre vybrané skupiny študentov alebo poskytovať odbornú spoluprácu pri vzdelávaní študentov vo forme vyžiadaných prednášok, účasti zamestnancov podnikov v štátnicových komisiách a oponovaní záverečných prác.
Obe strany sú presvedčené, že vzájomná podpora a spolupráca pomôže obom stranám pri zabezpečovaní rozvoja vzdelávania a uplatnení absolventov v kontexte demografického vývoja a zamestnanosti.

Ing. Mgr. Jana ROVŇÁKOVÁ
FM PU
Foto: doc.Ing. Ján DOBROVIČ,PhD.

PBF NA MEDZINÁRODNEJ KONFERENCII V POĽSKU

V malebnej poľskej dedinke Szymbark, blízko mesta Gorlice, sa 13. novembra 2017 konal v poradí druhý ročník medzinárodnej vedeckej konferencie pod názvom BIBLIA A SÚČASNOSŤ, ktorej organizátorom bol Diecezjalny ośrodek kultury prawosławnej – ELPIS.

Konferenciu zahájila Jeho Vysokopreosvietenosť Paisij, arcibiskup Przemyski a Gorlicki, ktorý hneď v úvode poďakoval organizátorom – protojerejovi ThDr. Romanovi Dubecovi, PhD., riaditeľovi Diecézneho centra pravoslávnej kultúry ELPIS v Gorliciach a protodiakonovi doc. ThDr. Jánovi Husárovi, PhD., za podnetnú medzinárodnú spoluprácu. Zároveň privítal všetkých účastníkov v zastúpení ukrajinskej, poľskej, českej i slovenskej strany. Aktuálnosť a výnimočnosť tejto konferencie spočívala najmä v tematickom zameraní účastníkov a prispievateľov na prienik teologického a sociálneho odkazu Svätého Písma pre spoločnosť. Spoločnosť, ktorá v súčasnosti čelí prehlbujúcej sa duchovnej kríze, čoho dôsledkom sú rôznorodé problémy a ich odraz najmä v sociálnom kontexte. Hlavným cieľom organizátorov a účastníkov bolo pozrieť sa biblickou optikou Svätého Písma na odlišné vedné oblasti a témy, napríklad na ľudskú poverčivosť, látkové závislosti a duševné zdravie, svedomie človeka a ľudskú múdrosť v porovnaní s múdrosťou Božou, ozrejmiť biblické a patristické učenie o múdrosti, duchovnom zápase s hriechom a podobne.

Za PBF PU sa konferencie zúčastnili pedagogickí pracovníci fakulty spolu s dennými a externými doktorandmi, čím podporili zahraničnú spoluprácu akademického prostredia i do budúcna.

Okrem vedeckej atmosféry konferenciu spríjemnilo i samotné historické prostredie renesančného kaštieľa, postaveného v 1. polovici 16. storočia. Kaštieľ slúžil najmä ako reprezentatívna a obranná zástavba s rezidenčnou funkciou, o ktorú ale prišiel v 17. storočí z dôvodu spálenia priestorov a okolia Rákócziho vojskami. Počas druhej svetovej vojny kaštieľ naďalej chátral, jeho rekonštrukcia sa začala až v 50. rokoch 20. storočia, čím sa predišlo úplnému zničeniu tohto architektonického skvostu. V roku 2004 bolo vytvorené združenie „Kasztel Szymbark“, ktorého cieľom bola revitalizácia pamiatky, čo sa nakoniec podarilo, a v roku 2010 bola ukončená rekonštrukcia budovy. Odvtedy je uvedený do prevádzky ako konferenčné a výstavné centrum (Ośrodek Konferencyjno-Wystawienniczy). Okrem toho kaštieľ vyniká svojou krásou, dôstojnosťou a umiestnením na vyššie položenej, pririečnej strmine, odkiaľ je pre návštevníkov krásny výhľad na údolie rieky Ropy. Kaštieľ v Szymbarku je veľmi cennou pamiatkou renesančnej architektúry v Poľsku, pričom podobné pamiatky je možné vidieť len v Čechách, Taliansku a bývalom Uhorsku.

Po nasýtení ducha podnetnými príspevkami sa účastníci po ukončení konferencie mikrobusom premiestnili do jednej z gorlických reštaurácií na spoločnú večeru, ktorá bola zavŕšením tohto výnimočného vedeckého podujatia. Týmto sa chceme srdečne poďakovať organizátorom vedeckej konferencie, zaželať im mnoho síl pri zorganizovaní ďalších podobných podujatí, na ktorých, pevne veríme, bude prítomná aj naša PBF PU. Pre záujemcov o výstupy z tohto vedeckého podujatia je dostupný elektronický zborník príspevkov na stránke www.okp-elpis.pl v sekcii „Wydawnictwa“ pod názvom BIBLIA A WSPÓŁCZESNOŚĆ” – TEOLOGICZNE, KANONICZNE, SOCJALNE I SPOŁECZNE PRZESŁANIE BIBLII DLA WSPÓŁCZESNOŚCI – II. Rocznik.

Mgr. Veronika KOMÁROVÁ
PBF PU

PREDNÁŠKA BISKUPA Z ETIÓPIE

Dňa 4. decembra zavítal na pôdu Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU biskup Adigratskej eparchie Tesfaselassie Medhin Fessuh. Témou jeho prednášky bolo „Angažovanie sa cirkvi pre chudobných a za pokoj v Etiópii". Prednáška v sebe niesla veľmi hodnotné myšlienky, odzrkadľujúce stav katolicizmu, otázky chudoby a migrácie na území Etiópie.

Biskup Tesfaselassie Medhin Fessuh je biskupom katolíckej eparchie v meste Adigrat. Narodil sa 8. januára 1953 v Tigray, za kňaza bol vysvätený v roku 1980 v Adigrate. Jeho postgraduálne štúdium ho priviedlo do Dublinu. Študoval na Milltown Institute of Philosophy and Theology a na Overseas Institute for Community Development v Dubline.
Získal diplom z ekumenických pastoračných štúdií na Upholland Northern Institute v Anglicku. Venoval sa prednášaniu filozofie a komunikácii v Adigrate až do novembra 2001, kedy bol vymenovaný za biskupa Adigratskej eparchie. V januári 2002 prijal v Katedrále Najsvätejšieho Spasiteľa v Adigrate biskupské svätenie. Pôsobí ako člen výkonného výboru AMECEA *(Asociácia biskupských konferencií vo východnej Afrike).* Rovnako je stálym tajomníkom etiópskej biskupskej konferencie (CBCE), ako aj jej delegátom v Pápežskom etiópskom kolégiu vo Vatikáne. V rokoch 2014 – 2015 pôsobil ako predseda a člen Etiópskeho mierového výboru pre územie Južného Sudánu.
Práve táto významná osobnosť zavítala 4. decembra na pôdu GTF PU. Témou jeho prednášky bolo *Angažovanie sa cirkvi pre chudobných a za pokoj v Etiópii.* Medzi účastníkmi tohto podujatia bol aj Mons. ThDr. Ján Babjak SJ, PhD., prešovský arcibiskup a metropolita Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku a rovnako aj dekan GTF PU Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD.
Prednáška v sebe niesla veľmi hodnotné myšlienky, odzrkadľujúce stav katolicizmu v Etiópii v spojitosti s problémami, s ktorými sa stretávajú kresťania na tomto území. Tiež priblížil aj problematiku chudoby a migrácie. Práve migrácia je trend, s ktorým sa stretávame v dnešnej spoločnosti. Aj z Etiópie dnes odchádza veľké množstvo mladých ľudí, ktorí sa na toto územie už nevracajú, a aj tento fenomén je problémom, s ktorým sa Etiópia denne stretáva. Rovnako vyjadril obavu zo sekularizácie spoločnosti, ktorá v čase globalizácie neobišla žiadnu krajinu vrátane Etiópie.
Okrem spomínanej prednášky na GTF PU biskup navštívil niekoľko ďalších miest. Dôvodom jeho cesty bola aj účasť na liturgiách spojených s vysielaním koledníkov Dobrej noviny. Túto aktivitu biskup Tesfaselassie Medhin Fessuh vo svojom výstupe tiež priblížil účastníkom prednášky.
Záujem o dané informácie bol potvrdený diskusiou, ktorá odznela v závere prednášky.

Mgr. Jana LUKÁČOVÁ
GTF PU

SKÚSENOSTI Z PRAXE SÚ NEPRENOSNÉ

Dňa 19. 01. 2018 sa na pôde Základnej školy Sibírska v Prešove konalo v poradí už 3. kolo Detskej atletiky. Po úspešných predchádzajúcich dvoch kolách si aj tentokrát zmerali sily deti základných škôl z Prešova a okolia.

Okrem základných škôl sa pretekov zúčastnili mladí nadšenci atletiky, a to atletická škôlka Šport Hrou Prešov, ŠŠK Bardejov a AC Run is Fun. Účastníci pretekov súťažili v siedmich disciplínach: skok do diaľky štafetovou formou, odhod medicimbalu, štafetová forma skoku cez švihadlo, prekážkový beh, beh formula a vytrvalostný trojminútový beh.

Súťažný deň začal príchodom mladých športovcov na základnú školu, kde už boli vopred pripravené jednotlivé stanovištia siedmich súťažných disciplín. Na príprave sa podieľali aj študenti Fakulty športu PU, ktorí zvládli chod pretekov na výbornú. Boli nápomocní organizačnému tímu a zároveň mali možnosť získať nové skúsenosti z praxe. Učitelia, tréneri aj deti dodržiavali zásady fair play a preteky tak prebiehali bez komplikácií.

Po dokončení všetkých disciplín bol ešte pre deti pripravený „tréningový“ program, kde si hravou formou spoločne zacvičili.

V kategórii základných škôl sa na treťom mieste umiestnila ZŠ Kúpeľná, druhé miesto obsadila ZŠ Československej armády a prvenstvo si vybojovala ZŠ svätého Mikuláša v Prešove. V kategórií atletických škôlok si tretie miesto vybojoval novozaložený atletický klub AC Run is Fun, druhé miesto obsadil prešovský klub Šport hrou a prvenstvo si vybojovali mladí atléti z klubu ŠŠK Bardejov.

Po spoločnom odfotografovaní a veľkom potlesku sa všetci rozišli s úsmevom. Študenti FŠ okrem účasti na samotných pretekoch mali možnosť získať poznatky o aktuálnej pohybovej výkonnosti detí mladšieho školského veku. Navyše mali možnosť porovnať si výkony detí, ktoré trénujú v kluboch pod dohľadom trénerov a odborníkov v oblasti športu, s výkonmi detí, ktoré pohybovú aktivitu nevykonávajú pravidelne. Veríme, že poznatky a skúsenosti, získané na tomto športovom podujatí, im budú prínosom a že ich neskôr zúročia a využijú vo svojej trénerskej praxi či už v oblasti atletiky, alebo v iných športoch.

V závere by som sa chcela poďakovať všetkým spoluorganizátorom za disciplínu a profesionalitu. Týmto príspevkom by som chcela vyzvať aj ostatné základné školy v Prešove o zapojenie sa do projektu Detskej atletiky a samozrejme aj študentov FŠ, aby využili túto možnosť a už počas štúdia získavali cenné skúsenosti z praxe.

Mgr. Daniela LEÜTTEROVÁ
FŠ PU

NETRADIČNE, TRADIČNÉ ŠPORTOVÉ VŠELIČO

Študenti 2. ročníka magisterskej formy štúdia učiteľského smeru v jednoodborovom a dvojodborovom štúdiu Fakulty športu PU v Prešove už tradične pripravujú športové podujatie: „Športové všeličo“. Organizujú ho pre všetkých študentov FŠ PU pri príležitostí imatrikulácie študentov 1. ročníka bakalárskej formy štúdia.

Športové všeličo má už dlhoročnú tradíciu. A prečo tento ročník bol v duchu „Netradične, tradičné športové všeličo“? Športová hala je v rekonštrukcii, tak sa priebeh akcie Športové všeličo realizoval hlavne na plavárni.
Uvedené podujatie je obľúbené nielen u študentov, ale aj u pedagogických zamestnancov. Pedagogickí zamestnanci tak majú možnosť vyhodnotiť svoje dlhoročné pedagogické pôsobenie v rámci výchovnovzdelávacieho procesu. Študenti pri organizovaní, príprave a samotnej realizácií daného športového podujatia prakticky zúročia všetky teoretické a praktické poznatky zo štúdia na FŠ PU, čo je pre budúcich učiteľov telesnej výchovy a športu veľmi dôležité.
V rámci organizácie Športové všeličo je dôležité, aby si študenti správne zosúladili v daný deň časový harmonogram tohto podujatia a imatrikulácie. Práve preto bola dôležitá spolupráca s vedením fakulty.
V rámci organizácie Športové všeličo sa prehĺbila aj socializácia študentského kolektívu. Každý študent prispel svojím dielom – vybavovali priestory na tzv. novom internáte, kde prebiehal „Salámový beh“, a plaváreň, kde sa realizovali plavecké zábavné činnosti. Pripravovali plagáty, ako aj pozvánky pre vyučujúcich. Osobne pozývali vyučujúcich na podujatie. Oslovovali sponzorov, aby získali hodnotné ceny pre aktívnych súťažiacich. Oboznamovali študentov všetkých študijných ročníkov o prihlasovaní družstiev.
A čo bolo najdôležitejšie? Príprava pohybových aktivít. Preto boli realizované pohybové aktivity zábavné, vtipné, súťaživé, nápadité a hlavne akceptovali dodržiavanie bezpečnostných zásad. A hlavne aby vyhrali naozaj tí naj najzdatnejší. Pri pohybových aktivitách nebola dôležitá len sila, rýchlosť a zdatnosť, ale aj um, logické myslenie a taktika. Takto naplnili aj ideu kalokagatie. Aké pohybové aktivity pripravili? Na plavárni sa lovili hokejové puky, lopty, merala sa sila a plávalo sa. Na „Salámovom behu“ sa behalo na 11. poschodie, strieľalo sa zo vzduchovky a riešili sa indície. Realizácia: Prišiel deň D, 8. 12. 2017. Všetci sme sa stretli v priestoroch plavárne. Organizátori podujatia otvorili Športové všeličo a privítali dekana FŠ PU, vedenie fakulty, pedagogických zamestnancov, súťažiacich a študentov. Za privítanie poďakoval a o tradícii akcie Športové všeličo informoval dekan FŠ doc. PaedDr. P. Ružbarský, PhD., (ako aj jeden z aktívnych súťažiacich v družstve pedagogických zamestnancov). A začalo sa súťažiť, povzbudzovať v príjemnej športovej atmosfére. Každý povzbudzoval to svoje družstvo. Súťažili 4 družstvá: za 1. roč. bakalárskej formy štúdia, 2. ročník magisterskej formy štúdia jednoodborového a dvojodborového štúdia a družstvo pedagogických zamestnancov. Každé družstvo siahlo na dno svojich možností a schopností. No vyhrať mohlo len jedno družstvo. A ktoré družstvo vyhralo? No predsa to najlepšie. Družstvo pedagogických zamestnancov. Gratulujeme!
Po jednotlivých pohybových aktivitách v bazéne boli pripravené aj zábavné teoretické otázky zo života fakulty. Kto odpovedal ako prvý správne – vyhral praktickú cenu. Ďalej sa súťažilo v priestoroch „nového internátu“, kde sa realizoval „Salámový beh“, v rámci ktorého sa behalo, strieľalo a riešili sa indície. Aj tu vládla úžasná športová atmosféra a atraktívna výhra „saláma“ nútila každého behať čo najrýchlejšie.
A čo sme si na našej fakulte pripravili, to sme si aj vyhodnotili. Aj tento ročník „Športové všeličo“ prebiehal v príjemnej športovej atmosfére, v športovom duchu a tradícii. Už teraz sa tešíme na ďalší ročník.

doc. PaedDr. E. CHOVANOVÁ, PhD.
FŠ PU

FAKULTA MANAŽMENTU NA INTERNATIONAL TEACHING WEEK 2017 V LOTYŠSKU

Jednou z mobilít v rámci programu Erasmus+ bola aj účasť členov akademickej obce Fakulta manažmentu PU v Prešove na International Teaching Week 2017 (ITW), ktorú organizovala Vidzeme University of Applied Sciences, univerzita v meste Valmiera (Lotyšsko).

Aj počas zimného semestra 2017/2018 mali akademickí pracovníci FM PU možnosť vycestovať do zahraničia s cieľom spoznať metódy vyučovacieho procesu aplikované na iných univerzitách, vymeniť si praktické skúsenosti a nadviazať pracovné kontakty, ktoré by mohli vyústiť do ďalšej spolupráce na úrovni univerzít, fakúlt, ale aj jednotlivcov. Medzi univerzitami, s ktorými fakulta už dlhodobo spolupracuje, je možné nájsť napr. University of Central Lancashire (Cyprus), A.T.E.I. Thessaloniki (Grécko), University College of Southeast Norway (Nórsko), Polytechnic Institute of Santarem (Portugalsko), Istanbul Kemerburgaz University (Turecko) a mnohé iné.

Jednou z takýchto mobilít v rámci programu Erasmus+ bola aj účasť na International Teaching Week 2017 (ITW), ktorú organizovala Vidzeme University of Applied Sciences. Univerzita, ktorá sa nachádza v meste Valmiera (Lotyšsko) a ktorú nikto z miestnych nenazve inak ako „ViA“. Univerzita poskytuje vzdelanie v 17 študijných programoch na dvoch fakultách so zameraním na 6 hlavných oblastí: obchodná administrácia, komunikácia a média, informačné technológie, strojárstvo, správa veci verejných a turizmus. Medzi ďalšie medzinárodné aktivity organizované univerzitou možno okrem ITW zaradiť aj letnú školu BISS, pravidelné konferencie, ako aj participáciu na viacerých výskumných projektoch.

ITW 2017 sa zúčastnili vysokoškolskí učitelia zo Švédska, Moldavska, Bieloruska, Fínska, Albánska, Kirgizska a Slovenska, ktorých prednášky a semináre boli zamerané na rôzne témy. Jednou z tém bola napr. regionálna ekonomika so zameraním na využitie rôznych matematicko-štatistických metód. K ďalším diskutovaným témam patrilo akademické písanie, internacionalizácia alebo podvojné účtovníctvo. Ako sprievodné aktivity ITW 2017 boli organizované exkurzie do znalostného a technologického centra (ZTC) a knižnice. Cieľom vytvoreného centra je transfer univerzitného potenciálu, ľudského kapitálu, technológií a inovácií do praxe. Touto cestou sa ZTC snaží o posilnenie spolupráce medzi univerzitou, súkromným sektorom a subjektmi územnej samosprávy. Knižnica poskytuje kvalitné zázemie vo forme študovní, internetových miestností, vlastnej databázy kníh a časopisov nielen študentom univerzity, ale aj pre širokú verejnosť vrátane tých najmenších. ZTC a rozsiahla knižnica spoločne s priestormi pre vyučovanie poskytujú komplexné možnosti pre vzdelávanie študentov a ďalších záujemcov (v rámci celoživotného vzdelávania), s ich výrazným zapojením do praxe vo forme vytvoreného znalostného a technologického centra. Medzinárodné aktivity spojené s vycestovaním na iné zahraničnej vzdelávacie a vedecké inštitúcie považujeme za významnú súčasť akademického prostredia, ktoré podľa nás prispievajú k zvýšeniu kvality poskytovaného vzdelávania nielen na FM PU.

PhDr. Roman VAVREK, PhD.
FM PU

ŠPECIALIZAČNÉ SKÚŠKY PO PRVÝ RAZ NA FZO

Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove má od roku 2016 akreditovaný špecializačný študijný program ošetrovateľská starostlivosť v komunite pre zdravotnícke povolanie sestra. V dňoch 22. a 23. novembra 2017 sa po prvý raz realizovali špecializačné skúšky.

Dĺžka špecializačného štúdia bola v trvaní jedného roka. Garantom špecializačného študijného programu je PhDr. Martina Feňušová. Ošetrovateľská starostlivosť v komunite ako špecializačný odbor sa zameriava na komplexnú ošetrovateľskú starostlivosť o ľudí v komunite.

Štúdium nadväzuje na vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa v magisterskom alebo bakalárskom študijnom programe v študijnom odbore ošetrovateľstvo a ošetrovateľskú prax najmenej dva roky. Ale taktiež na vyššie odborné vzdelanie v študijnom odbore diplomovaná všeobecná sestra a ošetrovateľskú prax najmenej dva roky alebo úplné stredné odborné vzdelanie v študijných odboroch pre zdravotnícke povolanie sestra a ošetrovateľskú prax najmenej dva roky.

Organizačná forma špecializačného štúdia pozostávala z praktickej a teoretickej časti. Teoretická príprava vo vzdelávacej ustanovizni bola v trvaní štyroch týždňov a ošetrovateľská prax vo výučbových zdravotníckych zariadeniach bola tri týždne v rozsahu 120 hodín.

Študenti absolvovali prax v nasledujúcich zariadeniach Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS) – MINTAKA, s. r. o, Prešov. Druhým výučbovým zariadením bolo Ošetrovateľské centrum, s. r. o., v Humennom: Dom ošetrovateľskej starostlivosti, ADOS, DDS a mobilný hospic. Lektorský zbor pre praktickú časť zabezpečovali odborníci z praxe: PhDr. Martina Feňušová, PhDr. Gabriela Hrisenková a PhDr. Zuzana Fabianová.

Podmienkou zaradenia na špecializačnú skúšku bolo absolvovanie predpísanej praxe a splnenie výkonov uvedených v špecializačnom študijnom programe. Špecializačná skúška pozostávala z praktickej a teoretickej časti. Súčasťou špecializačnej skúšky bola obhajoba práce pred skúšobnou komisiou. Študenti preukázali na skúške adekvátne teoretické a praktické vedomosti. Na vysokej profesionálnej úrovni reagovali na položené otázky skúšobnej komisie. Všetkým absolventom srdečne blahoželáme k ukončeniu štúdia a prajeme veľa osobných a pracovných úspechov. V neposlednom rade máme tlmočiť poďakovanie od absolventov všetkým odborným asistentom, podieľajúcim sa na zabezpečení výučby, lektorom, ako aj pani dekanke Dr. h. c. prof. PhDr. Anne Eliášovej, PhD., za možnosť študovať na pôde FZO, ktorá má vysoký kredit a erudovaných pedagógov.

PhDr. Dagmar MAGUROVÁ, PhD.,PhDr.
Mgr. Silvia CIBRÍKOVÁ, PhD.
PhDr. Martina FEŇUŠOVÁ
FZO PU

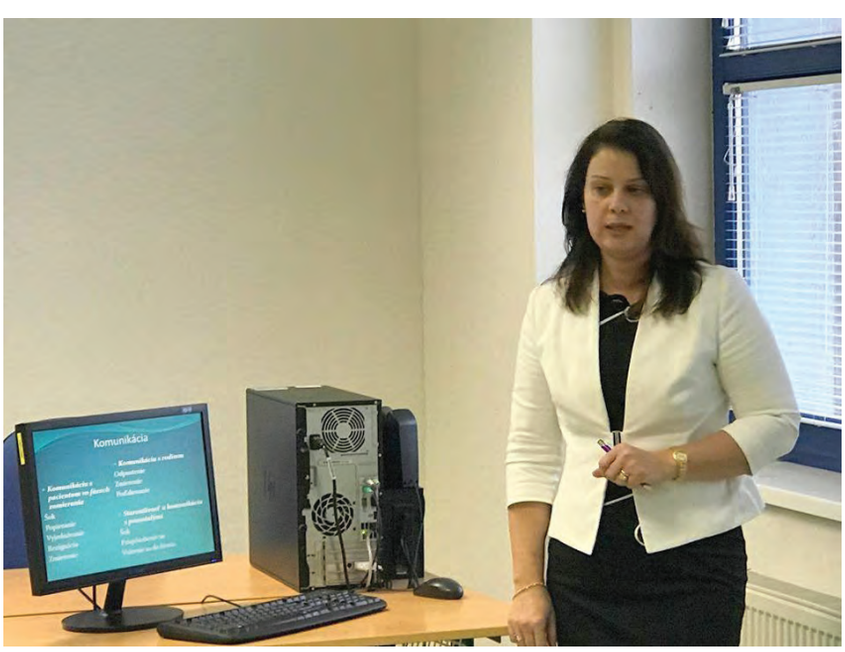

JÚLIUS ANDRÁSSY NA AKADEMICKEJ PÔDE

To, že Gréckokatolícka teologická fakulta PU v Prešove ponúka študentom široký diapazón poznania, mali možnosť študenti zakúsiť pri ďalšej z pozvaných prednášok. Tá sa uskutočnila 30. 11. 2017 a priblížila život jedného z najznámejších postáv Uhorska – Júliusa (Gyulu) Andrássyho.

Bol to významný uhorský šľachtic a štátnik, ktorý sa narodil 8. marca 1823 v Trebišove (maď. Tőketerebes; mesto bolo kedysi súčasťou Zemplínskej župy v historickom Uhorsku, dnes súčasť Slovenska) ako tretí syn grófa Károlya Andrássyho a grófky Etelky Szapáry. Kariéra Andrássyho sa začala roku 1845, kedy sa stal predsedom spoločnosti zaoberajúcej sa reguláciou rieky Tisy. Na prešporskom sneme v rokoch 1847 – 1848 bol ako delegát Zemplínskej župy. V apríli roku 1848 sa stal županom Zemplínskej župy. Do politického života sa znovu zapojil v roku 1861, kedy sa stal delegátom snemu v meste Sátoraljaújhely. Roku 1865 ho zvolili za podpredsedu uhorského snemu. V roku 1867 sa stal Andrássy ministrom a prevzal i vládu na rezorte ministerstva obrany. 14. novembra 1871 sa vzdal svojej ministerskej funkcie a ešte v ten deň sa stal ministrom zahraničia rakúsko-uhorskej monarchie. Súčasne vykonával i funkciu ministra financií. Gróf Gyula Andrássy umrel vo veku 66 rokov, 18. februára 1890. Pochovaný je v Trebišove, v krásnom neogotickom mauzóleu, ktoré je jednou z najkrajších neogotických stavieb na Slovensku.

Pozvaná prednáška priblížila nie len tohto významného človeka, ale taktiež mnohé jeho snahy v prospech rozvoja Uhorska a neskôr rakúsko-uhorskej monarchie. Pozvaným hosťom bol PhDr. Ján Chovanec, PhD., historik a archeológ, zaoberajúci sa bádateľskou a výskumnou činnosťou historických lokalít nie len v okolí Trebišova. Práve jeho iniciatíva pri záchrane mauzólea Júliusa Andrássyho zaujala aj maďarskú vládu, ktorá sa rozhodla oceniť ho cenou Istvána Schönvisnera. Tú každoročne udeľuje maďarský minister kultúry na podnet Medzinárodnej spoločnosti na ochranu kultúrnych pamiatok počas konferencie archeológov a muzeológov. Na jednej z nich, za účasti 200 odborníkov z Európy, dostal Dr. Chovanec ocenenie ako jediný zo Slovenska.

Súčasťou pozvanej prednášky, ktorá sa konala v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku 2017, bolo aj predstavenie mnohých významných archeologických objavov, ktoré pozvaný hosť prezentoval v pútavých fotografických dokumentoch. Ich výnimočnosť spočívala v tom, že boli originálnym dielom hosťa – archeológa a doposiaľ neboli nikde publikované.

Súčasťou pulzu života na GTF sú, podobne ako aj na iných fakultách PU, riešenia vedeckých projektov. Priblížená pozvaná prednáška bola takisto súčasťou vedeckého projektu VGAMR s názvom *Objavenie duchovného dedičstva a viery v slove i obraze.*

doc. ThDr. Peter TIRPÁK, PhD.
GTF PU

KOLOKVIUM „MÉDIA V KONTEXTE EVANJELIZAČNÝCH AKTIVÍT KATOLÍCKEJ CIRKVI“

Média považujeme už niekoľko storočí za neoddeliteľnú súčasť nášho života. Podstatne ovplyvňujú človeka a jeho život. V súčasnej dobe, kedy sme si média pustili príliš pod kožu, by sme sa mali vrátiť k tomu, aby boli prostriedkom, ktorý sa bude dať využiť aj pri podstatnej a dôležitej činnosti Cirkvi, ktorou je evanjelizácia.

V pondelok 13. novembra 2017 sa na pôde Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU konalo kolokvium v rámci projektu „Média v kontexte evanjelizačných aktivít katolíckej cirkvi“. Ambíciou tohto projektu bolo realizovať prieskum možností evanjelizačných činností Cirkvi prostredníctvom médií. Kolokvium sa konalo pod záštitou hlavného riešiteľa doc. ThDr. PeadDr. Ing. Gabriela Paľu, PhD. Ďalej sa ho zúčastnili aj spoluriešitelia doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD., doc. Kamil Kardis, PhD., doc. PhDr. ThDr. Daniel Slivka, PhD., doc. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., ThLic. Martin Tkáč, PhD. Organizačný výbor tvorili PhDr. Nikol Volková, Mgr. Damián Saraka a Mgr. Jana Beňková. Cieľom zasadnutia bolo predstaviť publikácie pedagógov, ktoré budú slúžiť ako učebnice pre študentov GTF v študijnom programe probačná a mediačná práca. Zaujímavým sa javí zborník „Aplikácia nových prístupov k človeku v kontexte mediačnej a probačnej práce“, ktorý podáva ucelený pohľad na problematiku probačnej a mediačnej práce nielen v teoretickej, ale aj praktickej rovine. Prezentované boli aj zahraničné publikácie doc. ThDr. PeadDr. Ing. Gabriela Paľu, PhD., „Globalitation, evangelization, media“ a „ Etyka i wartości spolocenstwa medialnego“, ktoré boli vydané v anglickom a poľskom jazyku. Po predstavení publikácií nasledovala diskusia zúčastnených, ktorej výstupom bude kolektívna monografia na tému „Súčasná spoločnosť – priestor zmien“, vydaná v anglickom jazyku.

Mgr. Jana BEŇKOVÁ
GTF PU

ÚSPECH ŠTUDENTOV FZO NA IV. ŠTUDENTSKEJ VEDECKEJ KONFERENCII

Dňa 22.novembra 2017 sa v Českých Budějoviciach na ZSF JU (Zdravotně sociálna fakulta Jihočeskej univerzity) konala IV. študentská vedecká konferencia.

Na konferenciu sme sa prihlásili na základe pozvánky, ktorú dostala naša Fakulta zdravotníckych odborov PU v Prešove. Pozvánky boli rozoslané študentom všetkých ročníkov a absolventom študijného programu Urgentná zdravotná starostlivosť (UZS), ktorí ukončili štúdium v akademickom roku 2016/2017. Pod vedením PhDr. Bc. Ivany Argayovej, PhD. sa konferencie zúčastnili študenti 2. ročníka odboru UZS Michaela Černajová a Martin Mojčák s prácou „Medzinárodné taktické cvičenie z pohľadu študenta – figuranta“ a absolventky odboru UZS Bc. Kristína Michlíková (Obr.1) s bakalárskou prácou „Špecifiká jaskynnej záchrany“ a Bc. Dominika Jevčáková (Obr.2) s bakalárskou prácou „Špecifiká poskytovania prednemocničnej neodkladnej starostlivosti migrantom na území Slovenskej republiky“. Konferencia bola určená pre študentov bakalárskych, magisterských a doktorandských študijných programov, ktorí účasťou získavajú nové cenné skúsenosti a možnosť predstaviť svoje projekty a myšlienky. Študenti na konferencii prezentovali svoje prvé vedecké výsledky a sledovali prezentácie kolegov z rôznych stupňov štúdia. Konferenciu charakterizoval veľký počet príspevkov, ich rozmanitosť, vysoká odborná úroveň a vhodne pripravené prezentácie. Do programu bolo zaradených 19 príspevkov z rôznych odborov. Konferencia prilákala do Českých Budějovíc účastníkov z Prahy, Brna a Prešova. Tento rok sa vďaka našej účasti zo študentskej konferencie stala medzinárodná akcia. Odbornú komisiu tvorili prof. MUDr. Mária Kovářová, CSc., doc. PhDr. Sylva Bártlová, Ph.D. a doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D. Jej úlohou bolo vybrať a oceniť najlepšie prezentácie na základe štyroch kritérií. Medzi vybrané práce sa dostal aj jeden z našich príspevkov autorov Michaely Černajovej a Martina Mojčáka s názvom „Medzinárodné taktické cvičenie z pohľadu študenta – figuranta“. Na stránke ZSF JU je študentská vedecká konferencia hodnotená prodekankou pre vedu a výskum doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vackovou, Ph.D. nasledovne:

„Konference se velmi povedla, zaznělo zde mnoho nového a zajímavého pro odborníky z různých oblastí. Pro celou komisi bylo obtížné vybrat ty nejlepší z nejlepších, protože všichni dnes odvedli vynikající výkon. Věřím, že připomínky komise poslouží k tomu, aby ste do budoucna část výzkumu nasměrovali správnou cestou a eventuálně prodiskutovali sporné oblasti“.

Úspech našich študentov - 1.miesto medzi silnou konkurenciou na medzinárodnej pôde nás teší. Je pozoruhodné, že ich príspevky obstáli v silnej konkurencii magisterských, diplomových a dizertačných prác. Poukazuje to na ich vynikajúcu odbornú pripravenosť, cieľavedomosť a schopnosť svoje vedomosti aj prezentovať.

PhDr. Bc. Ivana ARGAYOVÁ, PhD.
Michaela ČERNAJOVÁ
Martin MOJČÁK
FZO PU

EXKURZIA V BARDEJOVSKÝCH KÚPEĽOCH

Súčasťou pedagogického procesu sú odborné exkurzie, ktorých sa študenti Fakulty manažmentu PU pravidelne zúčastňujú počas celého svojho štúdia. Jednou z nich bola exkurzia študentov turizmu v Bardejovských kúpeľoch.

V druhej polovici zimného semestra 2017/2018 absolvovali študenti 2. ročníka študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo FM PU v Prešove odbornú exkurziu v Bardejovských kúpeľoch, organizovanú v rámci predmetu kúpeľný cestovný ruch na Slovensku. Exkurzia sa konala pod odbornou garanciou Mgr. Miriam Hudákovej, vedúcej prevádzkarky akciovej spoločnosti Bardejovské kúpele. Prehliadka areálu kúpeľov sa začala úvodným predstavením ich histórie a základných štatistických údajov vedúcou referentkou pre marketing Ing. Mirkou Balonovou v kongresovej sále hotela Alexander a pokračovala prehliadkou jeho ubytovacej časti s manažérom hotela Ing. Lukášom Šemnickým. Naše ďalšie kroky smerovali do hotela Ozón. Tam pokračovala exkurzia odbornou prednáškou vedúcej sestry zo zdravotníckeho odboru kúpeľov Mgr. Hany Švirkovej a vedúcej fyzioterapeutky Marty Novotnej, kde nás oboznámili s indikačným zameraním kúpeľov – choroby onkologické, obehového ústrojenstva, tráviaceho ústrojenstva, choroby z poruchy látkovej výmeny a žliaz s vnútornou sekréciou, netuberkulózne choroby dýchacích ciest, nervové ochorenia, pohybového ústrojenstva, obličiek a močových ciest, ženské choroby a choroby z povolania. Celý komplex podávaných liečebných procedúr zabezpečuje Kúpeľný dom BK, kde je zriadená Balneoterapia s kúpeľnou poliklinikou, prehliadkou ktorej sa naša exkurzia v popoludňajších hodinách skončila. Liečivé účinky minerálnych vôd, špeciálnej liečebnej telesnej výchovy, elektroliečby, pitných kúr v priestore kolonády a mnohých ďalších procedúr sú známe po celom Slovensku, čo dokumentuje aj ich stále sa zvyšujúca návštevnosť. Ich najväčším bohatstvom je tiché a pokojné prostredie, no predovšetkým minerálne pramene, ktoré tu vyvierajú. Tieto pramene sú klasifikované ako hydrouhličitánové, železnaté, studené, chloridosódne, hypotonické so zvýšeným obsahom kyseliny boritej a síry, slabo až stredne mineralizované. Nachádza sa tu 8 prameňov s výdatnosťou 175 l/min., ktoré sú zavedené do krytej temperovanej kolonády a využívajú sa na pitné kúry, teda na vnútornú balneoterapiu. Jednotlivé pramene sa líšia obsahom minerálov a oxidu uhličitého. Najmenej mineralizácie má Anna a Klára 1600 mg/l, potom nasledujú pramene Kolonádny, Napoleon, Hlavný, Lekársky a Alžbeta. Najviac mineralizovaný je prameň Herkules s 9400 mg/l mineralizácie. Pre verejnosť je prístupný Ľudový prameň s minerálnou vodou z Lekárskeho a Hlavného prameňa. V roku 2016 dosiahli Bardejovské kúpele rekordné čísla v návštevnosti, a to 24 939 klientov, čo bolo o 15,79 % viac než v roku 2015. Medziročne sa o 9 % zvýšil aj počet prenocovaní a dosiahol číslo 251 884. Predpokladané údaje o návštevnosti za rok 2017 budú podľa riaditeľa kúpeľov JUDr. Ing. Jaroslava Komoru oproti roku 2016 opäť o niečo vyššie. Týmto sa chceme všetkým, ktorí nám počas exkurzie venovali svoj čas, čo najsrdečnejšie poďakovať.

RNDr. Jana MITRÍKOVÁ, PhD.
FM PU

PREDNÁŠKA O CESTOVNOM RUCHU

Mgr. Tomáš Miščík, zástupca marketingu Krajskej organizácie cestovného ruchu Severovýchod, so sídlom v Prešove, informoval študentov Katedry turizmu a hotelového manažmentu Fakulty manažmentu PU o päťročnom fungovaní tejto organizácie, o jej úlohách a aktivitách propagujúcich celý Prešovský kraj.

Cestovný ruch Slovenska dosiahol v roku 2017 mimoriadne pozitívne výsledky z hľadiska záujmu turistov a počtu ich prenocovaní v ubytovacích zariadeniach. Tento pozitívny trend zaznamenal aj Prešovský kraj. Mgr. Tomáš Miščík, zástupca marketingu Krajskej organizácie cestovného ruchu (KOCR) Severovýchod, so sídlom v Prešove, rozšíril teoretické znalosti študentov tretieho ročníka, v rámci predmetu technológia služieb cestovného ruchu, konkrétnymi príkladmi z praxe v dňoch 20. a 23. 11. 2017. Prednášku organizovala Katedra turizmu a hotelového manažmentu FM PU v priestoroch knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove. Mgr. Miščík informoval študentov o päťročnom fungovaní KOCR a o tom, že nárast počtu návštevníkov v posledných rokoch ovplyvnilo viacero faktorov. Patrí k nim najmä bezpečnostná situácia vo svete, kedy turisti vyhľadávajú pokojné destinácie, medzi ktoré Slovensko a Prešovský kraj nepochybne patria. Prialo aj počasie, slnečné leto a zima bohatá na snehovú nádielku. Okrem toho zohrali mimoriadne dôležitú úlohu aj faktory, ktorými mohli v cestovnom ruchu ovplyvniť a prilákať návštevníkov do kraja, a to marketingové aktivity subjektov cestovného ruchu, ponuka aktivít, podujatí, atrakcií a tiež rastúca kvalita služieb v rôznych oblastiach cestovného ruchu. Je zrejmé, že kontinuálny rast cestovného ruchu nie je možný bez propagácie a neustáleho zlepšovania infraštruktúry a služieb. Preto KOCR Severovýchod Slovenska aj v roku 2017 pripravila aktivity propagujúce celý Prešovský kraj, investovala tiež do rozvoja infraštruktúry CR a zároveň sa podieľala na príprave nových projektov, ktoré prinesú do kraja financie na rozvoj

CR vo viacerých smeroch. Študentov najviac zaujali letné kampane LEGENDARIUM 2, turistická súťaž Objavuj Prešovský kraj 2017 a podpora cyklistických aktivít prostredníctvom série Cyklopátraní Prešovským krajom. K propagácii kraja prispela aj fotografická súťaž Choď a foť, o ktorú prejavili veľký záujem aj médiá a súťažné fotografie využíva KOCR ďalej na ďalšie marketingové aktivity (napr. putovná výstava fotografií, o ktorú je veľký záujem v rozličných častiach kraja, ale tiež za hranicami, alebo ich využitie na sociálnych sieťach a v propagačných materiáloch). Zástupca KOCR Severovýchod pozval študentov na slávnostnú vernisáž do Divadla Jonáša Záborského v Prešove, kde dňa 14. 12. 2017 začala putovná výstava fotografií finalistov a víťazných fotografií. V závere prezentácie mali študenti možnosť pozrieť si nový propagačný videospot o Prešovskom kraji, ktorý im ukázal tie najväčšie zaujímavosti a atraktivity kraja.

Mgr. Tünde Dzurov VARGOVÁ
FM PU

NOVÁ CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

Dňa 23. januára 2018 došlo k podpísaniu zmluvy medzi Gréckokatolíckou teologickou fakultou a Wydziałem Nauk Społecznych, ktorý je súčasťou Uniwersytetu Jana Pawła II. v Krakove.

Obe inštitúcie (UPJPII a GTF PU) sú v rovnakom zväzku s Kongregáciou pre katolícku výchovu v Ríme. Teda sú celosvetovo uznávané. Podpísanie dohody bolo iba potvrdením už skôr fungujúcej spolupráce, nakoľko fakulty ponúkajú svojim študentom intelektuálny profil v oblasti sociálnej náuky Cirkvi, rodiny či mediačnej a probačnej práce. Súčasťou podpísanej zmluvy je aj rozvoj spolupráce v oblasti vedeckého výskumu, výmeny skúseností vzdelávacieho a výskumného charakteru (vrátane realizácie spoločných medzinárodných projektov), výmeny pracovníkov, doktorandov a študentov. Pre splnenie tohto účelu budú obe inštitúcie vytvárať spoločné programy a vedecké úlohy, ktoré budú prinášať nový rozhľad v oblasti sociálnej práce, ktorá je súčasťou teologických disciplín. S tým súvisí aj výmena dostupných informácií vedeckého charakteru, ako napr. výsledky vedeckých výskumov, analýz, študijné materiály a ďalšie publikačné výstupy.
Podpísanie zmluvy bolo spojené s prehliadkou historického skvostu mesta Prešov – známeho Solivaru (NKP), ktorý je súčasťou technického pokladu našej histórie.

doc. ThDr. Peter TIRPÁK, PhD.
GTF PU

ŠTUDENTI FM NA PREDNÁŠKE V MIC PREŠOV

Prepojenosť teórie s praxou je pre študentov veľmi dôležitá. Preto sme sa v rámci predmetu technológia služieb pre študentov 3. ročníka bakalárskeho študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo (THK) rozhodli zorganizovať praktické hodiny, kde odborníci z praxe prezentovali svoju prácu v oblasti rozvoja cestovného ruchu našim študentom.

Jedna z nich sa konala na pôde Mestského informačného centra v Prešove (MIC). Prednáška, ktorú viedol Mgr. Branislav Švorc, PhD., odborný referent Oddelenia kultúry a cestovného ruchu Mestského úradu v Prešove. Prednáška bola organizovaná v dvoch termínoch, v pondelok 16. 10. a štvrtok 19. 10. 2017. Študentom KTHM FM PU v Prešove predstavil prácu v MIC a služby, ktoré poskytujú jeho zamestnanci, ide o informačnú, predajnú a organizačnú službu pre návštevníkov. Môžete sa tu dozvedieť informácie o kultúrnych a historických pamiatkach, ktoré sa nachádzajú v meste a jeho okolí, ďalej o podujatiach v meste a okolí, kde sa čo organizuje a ako je možné sa na dané podujatie dostať. Počas prednášky študentov zaujali publikácie a množstvo umeleckých predmetov v priestoroch informačného centra. Ako podotkol pán Švorc, MIC plní aj predajnú funkciu a podporuje predaj miestnych výrobcov umeleckých predmetov a suvenírov. Prebieha tu knižný predaj, nájdete tu knihy o meste Prešov, východoslovenskom regióne, ale aj o Slovensku. Informačné centrum v spolupráci s mestom pôsobí aj ako spoluorganizátor pri viacerých akciách konajúcich sa v meste, či už sa jedná o jednorazové akcie, alebo už tradične sa opakujúce – napr. Objavovanie Prešova, akcia, ktorá sa koná jedenkrát v mesiaci, stále na inú tému, a sprievodca Vás prevedie mestom a jeho zákutiami, burza starožitností či dni mesta a trhy. Počas prednášky prebiehala diskusia, kde sa hovorilo aj o turistických aktivitách v meste, o zvýšenom počte návštevníkom a rastúcej atraktivite Prešova. Študentov zaujala možnosť praxe v MIC Prešov a sprevádzanie návštevníkov po kultúrnych pamiatkach. Táto forma prednášky bola pre študentov, ako sami konštatovali, obohatením ich štúdia.

PaedDr. Milena ŠVEDOVÁ, PhD.
FM PU

PODARUJ, PODEĽ SA, POTEŠ DIEŤA

Na Pedagogickej fakulte PU v Prešove sa stáva krásnou tradíciou každoročná „Mikulášska zbierka sladkostí pre deti z rodín v hmotnej núdzi". Už niekoľko rokov, vždy začiatkom decembra, kedy ľudia rozmýšľajú nad darčekmi pre svojich najbližších, zdobia svoje príbytky a pripravujú sa na najkrajšie sviatky v roku, sa študenti PF PU rozhodnú venovať svoj čas tejto výnimočnej charitatívnej akcii.

Mikulášska zbierka sladkostí pre deti z rodín v hmotnej núdzi prebieha, tak ako každý rok, v spolupráci s Občianskym združením *Podaj ďalej*, ktoré sa zameriava na pomoc sociálne slabším, deťom, chorým, ľuďom bez domova a tým, ktorí si pomôcť nevedia alebo nemôžu. Zbierka sladkostí sa na PF PU realizovala od stredy 29. novembra 2017 do utorka 5. decembra 2017. Počas týchto dní sa dobrovoľníci – študenti striedali pri zbernom mieste v priestoroch PF, kde informovali o zbierke, oslovovali ľudí, rozdávali letáky, prijímali sladkosti a rozdávali okrem úsmevu a dobrej nálady určite i dobrý pocit z nezištnej pomoci deťom.

Súčasťou tejto akcie boli aj zbierky sladkostí v Študentských domovoch PU, kde sa podarilo v troch študentských domovoch (ŠD 17. novembra č.11, ŠD 17. novembra č.13 a ŠD Nám. mládeže č. 2) vyzbierať neuveriteľné množstvo sladkostí od ubytovaných študentov. V rámci zbierok na PF PU a internátoch sa vyzbieralo toľko sladkostí, že z nich študenti mohli pripraviť viac ako 80 obrovských mikulášskych balíčkov a zásielok sladkostí.
Pre väčšinu detí je normálne nájsť si vo svojej čižmičke na Mikuláša niečo sladké, pre niektoré deti to však také samozrejmé nie je. Práve tam zavítala 5. decembra 2017 trojica dobrovoľníkov OZ *Podaj ďalej*, v zložení Mikuláš, anjel a čert, a spolu rozdávali nielen sladké balíčky, ale i radosť, smiech, dobrú náladu deťom z detského domova na Požiarnickej ulici, z krízového centra Dorka na Šváboch, z bezpečného domu MyMamy na Šidlovci a deťom z rodín v hmotnej núdzi. Ako sa vraví, možno nemôžeme pomôcť každému, ale každý môže pomôcť niekomu... Vďaka tejto zbierke sladkostí sme pomohli mnohým deťom veriť v dobro a zázraky, ktoré sa dejú a môžu diať aj s Vašou pomocou.

PaedDr. Lucia ŠEPEĽÁKOVÁ, PhD.
PF PU

„Darovať, to znamená, ako by si preklenul most cez priepasť samoty."

Antoine de Saint-Exupéry

NIKOLAJ V PREŠOVSKEJ NEMOCNICI

Študenti z Pravoslávnej bohosloveckej fakulty a iných fakúlt PU, ubytovaní v Pravoslávnom kňazskom seminári PU, aj tohto roku, presnejšie v utorok 5. 12. 2017, navštívili niektoré oddelenia Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove. Je to už poriadne stará tradícia, keďže v tomto roku je to už osemnástykrát, čo sa svätý Nikolaj v sprievode študentov vybral k pacientom, a to nielen k tým najmenším.

Celá púť oddeleniami nemocnice začala na infekčnom oddelení, z ktorého sa študenti presunuli na detské oddelenia nemocnice a putovanie končilo na doliečovacom oddelení. Pre pacientov si študenti pripravili program, ktorý pozostával z duchovných piesní k svätému Nikolajovi, ale aj vianočných kolied, pretože bol už čas tzv. roždestvenského pôstu pre pravoslávnych a adventu pre západných kresťanov. V programe zazneli aj poučné slová o svätcovi, z ktorých vyberáme: *„Viete vôbec kto bol svätý Nikolaj? Ak nie, tak vám o ňom čosi rozpovieme. Keď bol malým chlapcom, veľmi* ľúbil *svojich rodičov. Počúval ich a od nich prijal aj svoju vieru. Už od detstva mal veľmi rád ľudí a často im aj pomáhal. Nikto mu nebol ľahostajný. Prečo to robil? Lebo veril, že je to správne. Rád sa učil a mal rád aj chodiť do chrámu, kde sa mnohé dobre veci dozvedel. Keď potom vyrástol, zatúžil sa stať Božím služobníkom. A tak sa stal najprv kňazom a potom aj biskupom. A hoci mal ako biskup veľa povinností, nezabudol na to, čo robil, keď bol mladší. Stále miloval ľudí a ešte častejšie im pomáhal. Kto potreboval radu, tomu dobre poradil, kto potreboval potešiť, toho povzbudil a posmelil, kto potreboval nejaké jedlo či odev, aj tomu vedel pomôcť. A robil to veľmi rád. Za to všetko si na neho aj dnes, a vlastne každý rok, spomíname. A robíme presne to, čo robil aj on. Dávame si darček, rozdávame radosť, potešíme piesňou. A tak na jeho meno nikdy nezabudneme.“*
Na konci programu študenti piesňou „O kto, kto Nikolaja ľubiť“ privolali svätého Nikolaja, ktorý deti a ostatných pacientov potešil darčekmi a sladkosťami. Takto mohli malí pacienti pozabudnúť na svoju chorobu a nemocničný čas im iste ubehol rýchlejšie. V rámci tejto návštevy Nikolaj rozdal takmer 150 darčekov.
Zatiaľ čo v detských očiach bolo badať veľkú radosť, dospelí pacienti si aj poplakali a pospomínali, niektorí si aj so študentmi zaspievali.
O to viac si treba vážiť možnosť prísť k nim a potešiť ich piesňou, darčekom, no najmä milým slovom a úsmevom.
Celú aktivitu so študentmi pripravuje vicerektor Pravoslávneho kňazského seminára PU protodiakon Ján Husár a o darčekové balíčky sa vždy s láskou postará rektor protojerej Milan Gerka so svojimi spolupracovníkmi. Za to im patrí obrovská vďaka! Nech Boh požehná aj na ďalšie roky túto milú aktivitu našich študentov!

doc. ThDr. Ján HUSÁR, PhD.
PBF PU

DARUJ VIANOCE

Vianoce nazývame sviatkami pokoja a rodiny. Je to aj čas vzájomného obdarúvania sa. Preto sa Katedra fyzioterapie Fakulty zdravotníckych odborov PU v Prešove rozhodla usporiadať v priestoroch fakulty zbierku s názvom Daruj Vianoce pre rodiny v hmotnej núdzi.
Jednalo sa o zbierku trvanlivých potravín, drogérie a základných potrieb do domácnosti.
Zbierka trvala od 29. 11. 2017 do 14. 12. 2017. Zamestnanci fakulty a študenti mohli dary odovzdávať do označených krabíc umiestnených na vrátnici FZO.
Vyzbieralo sa šesť plných krabíc úžasných darov, ktoré putovali tým, ktorí to najviac potrebujú. Dary boli venované OZ Magis, ktoré každoročne vyhlasuje verejnú predvianočnú zbierku trvanlivých potravín, drogérie a potrieb pre domácnosť. Menované občianske združenie sa stará o sociálne znevýhodnené rodiny pod vedením sestier z rehole Congregatio Jesu. Združenie sídli na Konštantínovej ulici v priestoroch gymnázia.
Všetkým, ktorí svojimi štedrými darmi prispeli, chceme touto cestou v mene sestry Maristelly z rehole Congregatio Jesu zo srdca poďakovať. Každý váš dar pomohol vyčariť úsmev na tvári detí aj dospelých.

Katarína URBANOVÁ
Petra HOMZOVÁ
Eva LABUNOVÁ
FZO PU

NOVOROČNÉ POSEDENIE SPOJENÉ S POSVÄTENÍM FAKULTY

Dňa 25. januára 2018 sa na pôde Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU konalo novoročné posedenie spojené s posvätením fakulty.

Celá slávnosť začala o 12:00 hod. po príchode Jeho Blaženosti vladyku Rastislava, arcibiskupa prešovského a metropolitu českých krajín a Slovenska. Vladyka Rastislav následne začal modlitby a samotné posvätenie celej fakulty tzv. bohojavlenskou vodou, ktorú Pravoslávna cirkev svätí veľkým posvätením na sviatok Bohozjavenia – Krstu Christa v rieke Jodrán. Posvätené boli postupne všetky priestory fakulty a prítomní pri posviacke a modlitbe boli všetci zamestnanci, pedagógovia fakulty aj študenti – bohoslovci. Počas celého posvätenia prítomní spievali tropar a kondak sviatku Bohozjavenia.
Po samotnom akte posvätenia fakulty bolo pre všetkých zúčastnených pripravené aj posedenie v priestoroch auly, kde sa všetci stretli pri milom pohostení z dielne Pravoslávneho kňazského seminára PU. Okrem toho, že išlo o novoročné posedenie pre zamestnancov, nezabudol dekan PBF PU prof. ThDr. Ján Šafin, PhD., hneď na začiatku poďakovať ctenému hosťovi, vladykovi Rastislavovi, že všetkých zúčastnených poctil svojou ctenou návštevou a že sa aj on podieľal na posvätení priestorov fakulty. Toto príjemné stretnutie otec dekan využil a pri príležitosti jubilea 40. narodenín vladyku Rastislava mu v mene svojom, ale aj v mene všetkých zamestnancov poprial všetko dobré a veľa Božej blahodate.

Posedenie trvalo do popoludňajších hodín a bolo sprevádzané milým slovom, smiechom a neformálnymi rozhovormi. Pre všetkých zúčastnených sa takto naskytla možnosť prežiť spolu a za jedným stolom príjemný čas v príjemnej atmosfére, pri dobrom jedle a mohli tak na chvíľu zabudnúť na každodenné pracovné povinnosti. Veríme, že v takomto hojnom počte a v rovnako dobrej nálade sa všetci opäť zídeme aj o rok!

Mgr. Natália BUŠOVÁ
PBF PU

ZÁCHRANÁRI V OC MAX

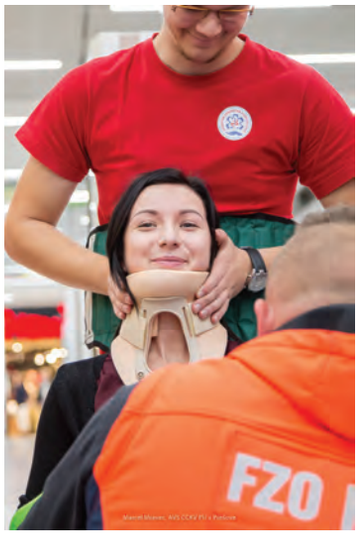

Pri príležitosti realizácie podujatia „Deň vedy, techniky a umenia 2017“, v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku, sa 8. novembra 2017 konala v ZOC MAX propagácia jednotlivých študijných odborov PU v Prešove, do ktorej sa aktívne zapojila aj Katedra urgentnej zdravotnej starostlivosti FZO PU, pod odborným vedením PhDr. Ľudmily Miženkovej, PhD., a PhDr. Bc. Ivany Argayovej, PhD.

Budúci záchranári, študenti 2. ročníka prezentovali ukážky poskytovania prvej pomoci. Široká laická verejnosť si pri tejto príležitosti mohla pozrieť a vyskúšať pomôcky, ktoré využívajú záchranári pri svojej každodennej práci v teréne. Snažili sme sa teoreticky, ale aj prakticky vysvetliť základné postupy pri jednotlivých život ohrozujúcich situáciách, ktoré môžu laici v praxi využiť. Najväčším lákadlom pre dospelých, no hlavne pre deti, boli transportné a imobilizačné techniky. Mohli si na vlastnej koži vyskúšať, ako sa cíti pacient pri využití pomôcok, ako je krčný golier, krátka, dlhá chrbticová doska a vákuový matrac. Ľudia opisovali, že sa cítili stiesnene, no napriek tomu bezpečne.

Laická verejnosť si mohla prakticky vyskúšať poskytovanie základnej kardiopulmonálnej resuscitácie u dospelého a dieťaťa na figurínach. Študenti tiež prezentovali záchranársky kufor, ktorý sa nachádza v ambulancii záchrannej zdravotnej služby. Oboznámili prichádzajúcich zvedavcov s jeho obsahom. Ukázali im pomôcky na zabezpečenie priechodnosti dýchacích ciest, prístroje na meranie základných fyziologických funkcii, liekový kufrík a ďalšie. Všetkých nás potešilo, že sa na nás prišli pozrieť žiaci z rôznych základných či stredných škôl nielen z Prešova, ale aj okolitých miest východného Slovenska, napr. Stredná zdravotnícka škola Humenné. Zároveň sme boli prekvapení, akými vedomosťami disponujú žiaci 1.stupňa základných škôl ohľadom poskytovania prvej pomoci. Najväčším potešením pre nás bolo, že si ľudia so sebou naozaj odniesli množstvo vedomostí, ako aj praktických zručností. Je pre nás potešením, že sme takýmto spôsobom mohli prezentovať našu univerzitu, fakultu a náš odbor.

PhDr. Ľudmila MIŽENKOVÁ, PhD.
Zuzana MOLEKOVÁ
Filip KERTYS
FZO PU

ZA VLADOM DANČIŠINOM

V siedmy deň tohto roka nás vo veku 41 rokov navždy opustil ctený kolega, odborný asistent, prodekan, tútor, skvelý vysokoškolský pedagóg a jednoducho dobrý človek, doktor Vladimír Dančišin. Od žiackych liet, ktoré boli spojené so základnou školou Mirka Nešpora sa Vladov život najvýraznejšie spája s Prešovom. Študoval na Gymnáziu Konštantínova a následne na univerzite v tomto meste. Vyštudoval dva odbory magisterského štúdia, politológiu i anglický jazyk v kombinácii s personálnym manažmentom. Realizoval aj prax v Národnej rade Slovenskej republiky. Univerzitné prostredie Prešova po ukončení štúdia neopustil, naopak, rozhodol sa ho zveľaďovať a kultivovať svojou prácou ako odborný asistent. Pre získanie doktorátu z politológie si vybral náročnú cestu. Na pôde Vysokej školy ekonomickej v Prahe v roku 2004 úspešne obhájil dizertačnú prácu a získal titul Ph. D.
Do domáceho prešovského prostredia prinášal vždy nové a podnetné informácie, ktoré nadobúdal počas účasti na zahraničných vedeckých konferenciách a stážach. Bol autorom troch monografií a desiatok vedeckých štúdií i odborných článkov. Okrem vedeckej práce prispieval k zveľadeniu Filozofickej fakulty a univerzity svojim vysoko erudovaným pôsobením v akademickom senáte a vo výraznej miere aj ako prodekan pre vzdelávaciu činnosť. Bol vždy veľkou oporou študentov. Svojou bravúrnou znalosťou všetkých normatívnych rámcov, ktorým sa podriaďuje akademický život, dokázal študentom poradiť a nájsť východiská v situáciách, ktoré by pre iných boli neriešiteľnými.
V pochmúrny štvrtok 11. januára 2018 prišlo nám naposledy rozlúčiť sa s milujúcim otcom rodiny. S manželkou Luciou vychovával prvorodeného syna Martina a dcéru Emily. Ako zvykol vravieť, Emka vniesla do ich rodiny detský ženský cit a rovnováhu mužského a ženského v oboch generáciách. Maťko mu bol veľkým potešením svojim záujmom o športovú gymnastiku, v ktorej ho výrazne podporoval. Rozlúčka s Vladom je zároveň rozlúčkou so športovcom telom i dušou. Nebol zasvätencom, akoby povedal legendárny poľský himalájista Wojtek Kurtyka, na to bol Vlado príliš zodpovedný k práci a rodine. Bol rozhodne človekom zanieteným pre šport, mal súťaživého ducha. Učarovali mu triatlon, bedminton a beh, no nie bársaký, lež maratónsky. Svoje nadšenie dokázal preniesť na svoje deti, ktoré k športu viedol vlastným príkladom od útleho veku. Zápal pre šport, snúbiaci sa s Vladovou osobnou charizmou mal nemalý vplyv aj na manželku Luciu. Tá sa z víkendového prechádzkového typu stala jeho plnohodnotným športovým sparringpartnerom. K jej odhodlaniu, vytrvalosti a svedomitosti v príprave nešetril slovami obdivu.
Slušnosť, rozvaha, umiernenosť, precíznosť a vytrvalosť boli pre Vlada charakteristické tak v práci ako aj v športe. Priateľský, nevtieravo milý, neplytval emóciami no dokázal odpovedať úsmevom v pohľade. Elegancia Vladovej každodennej existencie bola sprevádzaná aj osobitou dávkou tajomnosti, ktorú mal pre tých najbližších a možno len pre seba. Jeho svet bol podfarbený dobrou jazzovou muzikou – tak ako v nej, aj vo Vladovom každodennom príbehu mali svoje miesto silné melodické motívy, dynamický groove i zasnené blues. Podobne ako v práci či v športe mal rád dobre zahraté sóla i bravúrne zvládnuté kompozície. Aj vo svete hudby bol zaujatý matematickou presnosťou, ktorá sa tu tak zvláštne mieša s nábojom ľudských emócií.
Anima sana in corpore sano, takéto krédo by sa dalo odpozorovať z jeho života a predsa nás tak náhle opustil. Vladov odchod nech je pre nás mementom, nech nás núti opýtať sa aký život a za akú cenu vedieme a kde všade nás až môže priviesť.

Česť Tvojej pamiatke, drahý Vlado.

Smútiaci kolegovia

Z textu prejavu pri poslednej rozlúčke...

... Vstup do prvých dní plynúceho roka sme si predstavovali rôzne, každý po svojom a každý inak – nikto z nás však v spojení s účasťou na rozlúčke, s ktorou sa nedalo rátať – nebola súčasťou žiadnych predstáv, nijakých možných horoskopov či kozmogramov – nikto s ňou nerátal ako s možnosťou. A predsa nastala! Stalo sa, čo sa stať nemalo! V nedeľu, 7. januára, v skorých raných hodinách skonal Vladimír Dančišin – väčšinu z nás pri tejto správe ovládol pocit nepochopenia, osudovej zvrátenosti, ľútosti a takmer metafyzickej nespravodlivosti – mal štyridsaťjeden rokov, žil čistý a skromný život, mal ženu a dve malé deti! Všetko sa pred nimi otváralo. Takmer všetko, čo je v živote rodiny dôležité, bolo pred nimi, aj radosti, aj strasti, aj úspechy i dni ťažšie – akéže veľké slová o večnosti, o živote po smrti, o nádeji či pokračovaní dokážu rozohnať chmáry našich pocitov? Ako máme pochopiť skutočnosť, ktorá je zrazu celkom istá a zlovestná, neúprosná vo svojej holej, dramaticky a tragicky odkrytej podobe – človek, ktorý bol súčasťou aj našich životných, kolegiálnych, pracovných itinerárov, odišiel – doslova bez slova! Iba v literatúre sa zomiera škrtom pera, zdanlivo ľahko a akosi programovo – v skutočnom živote to tak nie je, skutočnosť ako je táto, je skutočná svojou neodvolateľnosťou, pochmúrnym majestátom, pred ktorým sme odkázaní stáť bez možnosti čokoľvek zmeniť! V tomto prípade sa však kamsi do útrob našej mysle niektorým z nás naliehavo vtláča vtieravý pocit, že je niekedy akosi nepatričné prežiť druhých! V obavách o svojich blízkych i seba samých si uvedomujeme krehkosť života. Aj to, že čo je v ňom naozaj dôležité, prichádza celkom nečakane, bez varovania. Podobne ako v tomto prípade – ako blesk zo žiarivej oblohy.

Kruh života Vladimíra Dančišina sa uzavrel predčasne, teda príliš, príliš skoro – no neuzavrel sa pre tých, ktorí ostali – pre jeho vlastnú rodinu, v ktorej bol otcom a manželom, pre jeho rodinu, v ktorej bol synom, bratom, synovcom. Opustil všetky svoje lásky, medzi ktorými miesto najpevnejšie patrilo jeho manželke, deťom – maloletej dcére a o štyri roky staršiemu synovi, matke, sestre a bratovi. On sám ostáva v ich srdciach a mysliach, pokiaľ v nich bude prúdiť zázračná sila života, ktorý aj on mal rád a ktorý sa učil ctiť a skrášľovať podľa svojich vlastných síl a schopností. Možno o to viac, že sám si pred dvoma desaťročiami prešiel skúsenosťou potreby zvládnuť ortieľ jednoduchých slov o prítomnosti fatálnej diagnózy, ktorá zamáva aj silnejšími stromami, ako bol on sám. Nevedno presne vďaka čomu, no obdivuhodne sa s nepriazňou svojho zdravotného stavu dokázal vysporiadať. Naučil sa neplytvať časom, keďže nás osud môže kedykoľvek zaviať do stavu, kde a kedy už čas nefunguje, naučil sa nemrhať veľkými slovami, keďže si uvedomil, že aj tie najväčšie strácajú svoju silu a vyprázdňujú sa, keď nastane čas! Tempus est – ten jeho nastal. Vo chvíľach, aká je táto, si uvedomujeme, že ani našim najbližším, akokoľvek by sme si to želali, pomôcť nedokážeme – vo svojej bezmocnosti sa prepadáme do hĺbok, v ktorých sa veci, ľudia okolo nás i my sami dostávame do perspektívy iných súvislostí. A možno v nich začíname chápať a lepšie vidieť aj toho, s kým sa – hoci už pomyselne, stretávame naposledy. Žil medzi nami a s nami, nestretneme ho na chodbách fakulty či uliciach mesta, no v labyrinte našej mysle mu miesto zostáva. Je toho veľa, čo by sa dalo, čo by sa malo povedať, cítime však, že slová nepostačujú! Sú mnohí, ktorí si ho vážili, nemálo je tých, ktorým bude chýbať!

PhDr. Vladimír Dančišin, PhD., bol v akademickom zmysle slova persona grata – Filozofická fakulta PU bola jeho alma mater – bol jej absolventom – ukončil na nej dva študijné odbory, bol i jej pracovníkom, vedeckú hodnosť však – ku prospechu svojmu i na osoh a prospech pracoviska, nadobudol na prestížnom pražskom akademickom pracovisku pod vedením nanajvýš renomovaného školiteľa. Na svoje vlastné akademické pôsobenie bol pripravený naozaj dobre – obsahovo, metodeuticky i jazykovo, a čo je najdôležitejšie, nepodľahol pocitom márnivosti, nekritickosti a veliká-štva, ktorý sa ako epidémia komplexu malosti nevyhýba ani nášmu akademickému svetu. Zvolil si náročnejšiu cestu vedeckej poctivosti, ktorá je znakom akademickej kultúry a ktorú symbolizuje kritickosť, pochybnosť, argumentatívna komunikatívnosť, schopnosť načúvať iným a objavovať zdroje, ktoré sú bohaté na invenciu, hľadačstvo, kritickosť či éthos, ktorý charakterizuje inštitút, do ktorého nedokážu vstúpiť všetci a ktorý je preto nejednému len pootvorený až uzavretý – inštitút pravdy. Nebolo jeho slabosťou, že tieto zdroje nachádzal skôr za horizontom našich teritórií. Domáce akademické vedecké javisko mu však pripravilo nemilé, no zdrvujúce, pretože neodôvodnené prekvapenie – neochotu udeliť signum laudis práci, ktorú vykonal! Dlho nedokázal porozumieť, prečo vlastne – keď to nakoniec pochopil, akoby zostarol, „stvrdol“, ľudsky spevnil, no nezatŕpol, svoju cestu opustiť nemienil a, Bohu chvála, zotrval na nej. Jeho akademická púť nebola dlhá – strhla ho z nej povíchrica osobného osudu. Nekompromisne a najtvrdšie, ako je len možné. Aj napriek tomu stihol mnohé – byť dobrým a invečným i obľúbeným učiteľom, prodekanom fakulty, členom vedeckej rady fakulty i niekoľkonásobným akademickým senátorom. Navyše, stihol sa ponoriť do nemalých nárokov športu – chystal sa, možno až príliš intenzívne, na súťaž v triatlone.

V danej chvíli, tu, na tomto zvláštnom mieste sme sa prišli rozlúčiť, prejaviť sústrasť a osobný zármutok. My všetci – teda spolupracovníci, dekan i vedenie FF PU, akademický senát, členovia katedry, ktorej bol členom, priatelia a kolegovia, ktorí s ním spoluvytvárali akademickú obec. Aj keby sme chceli, viac nedokážeme a nemôžeme. No dokážeme predsa len ešte niečo navyše – uchovať si Vladimíra Dančišina vo svojej mysli a pamäti, takého, akým bol i akým byť chcel – ako človeka, ktorý bol istotou pre svoju rodinu, ako kolegu, ktorý bol nádejou pre svoj odbor a pracovisko, ako nadaného, skromného a čestného človeka. Supremum officium rebus eius praeclare gestis, honorem memoriae eius.

Česť jeho pamiatke!

V Prešove, 11. januára 2018
prof. PhDr. František MIHINA, CSc.
FF PU

KÚPAŤ SA V MIERI AKO V MORI...

Príjemné popoludnie strávili 20. novembra 2017 v útulných priestoroch „GTF caffé“ milovníci poézie počas prezentácie novej básnickej zbierky slovenskej poetky Mgr. Ingrid Lukáčovej, pracovníčky Gréckokatolíckeho kňazského seminára Prešovskej univerzity v Prešove, Domu Matice slovenskej v Prešove a podpredsedníčky Spolku sv. Cyrila a Metoda.

Zbierku pod názvom Vietor bez (s) vedomia vydalo vydavateľstvo Spolku sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach, Byzant, s. r. o. Jeho predseda, doc. ThDr. Michal Hospodár, otvoril stretnutie privítaním prítomných a predstavením programu. Ten tvoril recitál básní z uvádzanej zbierky, v podaní doc. PhDr. Františka Ruščáka, CSc., doc. PhDr. Marty Germuškovej, CSc., a študentky FF PU Petry Pankovičovej. Ďalej nasledovalo predstavenie životopisu Mgr. Ingrid Lukáčovej a ilustrátora tejto publikácie – významného výtvarného umelca, akademického maliara Petra Kocáka, PhD., zhodnotenie diela prítomnými odborníkmi z oblasti literárnej vedy a napokon samotné uvedenie knihy. K spestreniu programu prispeli bohoslovci GTF PU, pôsobiaci v hudobnej skupine Anastasis, prekrásnou hudbou a duchovnými piesňami.

Doc. PhDr. František Ruščák, CSc., vysoko ohodnotil duchovný charakter autorkinho diela, prirovnajúc ho k modlitbe poskytujúcej pokrm duši. Ingrid Lukáčovú predstavil ako osobu „tri v jednom“ – človek, príroda a viera, ktoré v spojení spolu stvárňujú lásku, a to lásku k blížnemu, k rodine, k Bohu, pričom zdôraznil, že láska k poslednému menovanému sa, tak ako v predkladanom diele, nemeria intenzitou slov o ňom, ale vierou v neho. Poznamenal, že hoci zbierka obsahuje biblicky orientované citátové texty, tematický záber autorky je širší, než je charakteristické pre slovenskú katolícku modernu. V uvádzanom diele ho z básnických jazykových prostriedkov najviac očarila metafora (keď prší bôľ) a prirovnanie (kúpať sa v mieri ako v mori), ako aj hra s hláskami (keď v slove snehu odmŕza s). Počas svojho vystúpenia viackrát zvýraznil kongeniálnu kompozíciu obrazu a slova v publikácii.

Doc. PhDr. Marta Germušková, PhD., okrem precítenej recitácie vybraných poetkiných básní, zhodnotila dielo prostredníctvom literárnej štúdie Jána Galika, zvýrazňujúceho úsilie autorky vytvoriť harmonické a konzistentné vedomie – túžba po mieri, láske, viere v Boha, ktorá má veľkú moc zachrániť svet. Tak ako všetci vystupujúci, aj ona odporúčala prijímať poéziu Ingrid Lukáčovej, plnú symbolov a metafor, postupne po dúškoch, aby ju človek mohol precítiť a pouvažovať nad jej výpovednou lehotou.

K oceneniu literárnej tvorby poetky sa pripojil aj bývalý dlhoročný predseda Oblastnej rady Matice slovenskej v Prešove PhDr. Ladislav Matisko detailným rozborom jej básní vrátane názvu vychádzajúcej zbierky. Poznamenal, že kým predmetom jej prvých tém bola láska a mladosť, v tejto je to dianie okolo nás. Prvá časť zbierky je venovaná obrazom z každodenného života, do ktorých však autorka vkladá aj súčasné vojnové epizódy napríklad zo susednej Ukrajiny a veľké obavy z tohto najstrašnejšieho konfliktu aj u nás, ktorý je, žiaľ, už i teraz sprítomnený v našom duševnom svete formou hriechu, nenávisti a zloby. Druhá časť zbierky je vyjadrením nádeje poetky, že k tomu najhoršiemu snáď nepríde. Naznačuje, že zabrániť tomu môže jedine Boh a premôcť všetko zlé iba láska medzi ľuďmi. PhDr. Matisko nachádza v jej veršoch opisujúcich vojnové besnenie určitú súvislosť a podobnosť s Krvavými sonetmi P. O. Hviezdoslava. Ocenil, že autorka vo svojom diele nemoralizuje, ale inšpiruje nás k hľadaniu spoločnej cesty nachádzať vzťah jedného k druhému.

Vlastné uvedenie knihy vykonal doc. ThDr. Michal Hospodár netradičným spôsobom. Publikáciu „nekrstil“, ale posypal roztrhanými útržkami novín, prinášajúcimi nepriaznivé správy, plné zla, agresivity a nenávisti. Tie sa z knihy ihneď zosypali a symbolicky tak potvrdili nádej poetky vyjadrenú v zbierke, že vyhnúť sa hroziacemu svetovému nebezpečenstvu je možné, a to utiekaním sa k Bohu a vierou v neho, pretože ... „ On nemá ostne, neprehrá“.

Ing. Valéria VARHOĽOVÁ
GTF PU
Foto: Juraj BLAŠČÁK

PREDSTAVENIE VÝNIMOČNEJ KNIHY O ĽUDSKÝCH PRÁVACH

V prvý decembrový deň Filozofická fakulta PU v Prešove hostila zaujímavé odborné podujatie. Prešov bol miestom zakončenia prednáškového turné dvoch nemeckých filozofov prof. Arnda Pollmanna a prof. Georga Lohmanna.

Prednášky v Bratislave, Banskej Bystrici, v Košiciach organizovalo Veľvyslanectvo Spolkovej republiky Nemecko v Bratislave v spolupráci s Inštitútom pre zahraničné vzťahy v Štuttgarte, Goetheho inštitútom Slovensko a Filozofickým ústavom Slovenskej akadémie vied. V Prešove prednášky a prezentáciu knihy spoluorganizovali v spolupráci Rektorát PU, Inštitút filozofie a Inštitút germanistiky Filozofickej fakulty PU. Prednášky nadväzovali na výnimočný počin spomínaných profesorov. Prof. (em.) Dr. Georg Lohmann a prof. Dr. Arnd Pollmann editovali kolektívnu prácu 70 nemecky hovoriacich akademikov a akademičiek na vážnu a zložitú tému ľudských práv. Práca nesie názov Ľudské práva. Interdisciplinárna príručka (Menschenrechte. Ein interdisciplinäres Handbuch) a na skoro 560 stranách mapuje a analyzuje dejiny a základné pojmy ľudských práv, konkrétne ľudské práva a tiež sa nevyhýba kontroverzným témam ľudských práv. Vďaka doc. Mgr. Martinovi Muránskemu, PhD., z Filozofického ústavu SAV, ktorý spoluorganizoval a moderoval spomínané prednášky, môže slovenský čitateľ spomínané súborné dielo čítať v slovenskom jazyku. Martin Muránsky ako zodpovedný redaktor slovenského vydania tejto práce a redakčný tím vydavateľstva Kalligram, v zložení Monika Hornáček Banášová, Zuzana Guldánová, Miloslav Szabó a Jana Tulkisová, preložili celé dielo, ktoré zastáva exemplárne miesto pre špecifický aj pre širší výskum problému ľudských práv. O jeho jazykovú redakciu sa postarali Ingrid Hrubaničová, Jaroslava Vydrová, Róbert Kadáši a Zuzana Pučeková. Odbornými redaktormi boli Alexander Bröstl, Branislav Fábry, Martin Muránsky a Jana Tomašovičová. Hlavným posolstvom práce je rozlúčka s idealistickým, moralistickým konceptom ľudských práv smerom k vymožiteľným právnym normám. Druhou závažnou tézou celej knihy je požiadavka nedeliteľnosti liberálnych slobôd a sociálnych práv. Prednášok v Prešove sa zúčastnili vedecko-výskumní pracovníci z oblasti filozofie, germanistiky, histórie a politológie a taktiež študenti uvedených odborov. Podujatie otvorila a vzácnych hostí privítala prorektorka doc. PhDr. Martina Kášová, PhD. Prednášky oboch filozofov z Nemecka boli tlmočené do slovenského jazyka a vzbudili niekoľko otázok a diskusiu. Editor slovenskej verzie venoval niekoľko exemplárov aj Univerzitnej knižnici PU v Prešove. Bádatelia z mnohých disciplín i samotný interdisciplinárny výskum tak má brilantnú interpretačnú dispozíciu v podobe súborného diela viacerých renomovaných nemeckých autorov z oblastí ľudských práv.

Mgr. Peter KYSLAN, PhD.
FF PU

ĎALŠÍ NEPÔVODNÝ ŠKODCA NÁM UŽ KLOPE NA DVERE...

Vedci na Katedre ekológie Fakulty humanitných a prírodných vied PU sa venujú mnohým zaujímavým témam, jednou z nich sú aj biologické invázie.

Vo viacerých príspevkoch sme čitateľov informovali o výsledkoch výskumu vedcov z Katedry ekológie FHPV PU, ktoré boli potešujúce, no v tomto príspevku to bude inak. Fenomén biologických invázií je totiž jedným z negatívnych následkov globalizácie, preto v oblasti výskumu, ktorá sa im venuje, prevažujú negatívne správy nad pozitívnymi. Okrem negatívnych vplyvov inváznych organizmov na pôvodné populácie a spoločenstvá je časť z nich známa aj tým, že spôsobuje škody v poľnohospodárstve.
Počas uplynulej sezóny sa pracovníkom katedry ekológie, žiaľ, podarilo na území Prešova zaznamenať síce zaujímavý, no v každom prípade potenciálne nebezpečný druh invaznej muchy s názvom Drosophila suzukii, a to práve na školskom pokusnom pozemku Prešovskej univerzity. Slovenský názov tento dvojkrídlovec ešte nemá, ale drobní zástupcovia tejto čeľade sú u nás známi ako „octové mušky" alebo „ovocné mušky". Druh Drosophila suzukii, ako sme už naznačili, je oproti našim bežným druhom výnimočný. V prvom rade to je nepôvodný druh, pochádzajúci z Ázie, ktorý sa nekontrolovateľne šíri po celom svete. Druhové meno evokuje motorky a automobily japonskej značky, s ktorými má táto mucha spoločnú okrem mena aj krajinu pôvodu. Je to významný škodca mnohých druhov ovocia. Kým naše pôvodné druhy tejto čeľade sa spravidla živia a reprodukujú na hnijúcom ovocí, tento privandrovalec napáda ešte nedozreté zdravé ovocie. Samica svojím kladielkom penetruje jeho povrch a nakladie doň vajíčko. Spomínané kladielko, ktoré pri troche fantázie pripomína motorovú pílu, odlišuje samice tohto druhu od ostatných, zatiaľ čo samec je charakteristický čiernymi bodkami na krídlach.
Samička je za svojho života schopná naklásť až 300 vajíčok a rýchlo sa reprodukuje. Takto spôsobuje obrovské škody na broskyniach, jahodách, malinách, čerešniach, jablkách, viniči, čučoriedkach a inom ovocí po celom svete. Keďže je tento druh už prítomný aj u nás, je veľmi dôležité, aby sme mu venovali dostatočnú pozornosť, zachytili trendy šírenia a spolu s ďalšími informáciami o tomto druhu pomohli minimalizovať jeho negatívne vplyvy. V minulom roku sme v rámci Prešova síce zaznamenali iba niekoľko jedincov, no vďaka tomu, čo o tomto druhu vieme, v krátkej budúcnosti očakávame rapídny nárast populácie a s tým spojené problémy.

Ing. Jozef OBOŇA, PhD.
Mgr. Peter MANKO, PhD.
FHPV PU

POMOC PRI ZAVEDENÍ PESTOVANIA RUMANČEKA KAMILKOVÉHO

Vo svetovom obchode s liečivými rastlinami parí droga rumančeka kamilkového (suché kvetné úbory) k najdôležitejším. Ročná svetová spotreba predstavuje množstvo niekoľko tisícok ton. Samozrejme, že táto spotreba je krytá predovšetkým veľkoplošným pestovaním tejto liečivej rastliny.

Množstvo publikovaných vedeckých príspevkov o rumančeku kamilkovom v zahraničí, konkrétne šľachtenie a prezentácie na medzinárodných vedeckých pojatiach, podnietili pánov Dhr. Berend J. Westerdijka, majiteľa firmy Westerdijk V.O.F., Gersthulzen, Holandsko, a Ing. Geerhard O. Holtkampa, vedúceho projektu, k návšteve na Prešovskej univerzite v Prešove v januári 2017. Konzultácie menovaných o zavedení holandskej produkcie prebehli už v predchádzajúcom roku s pestovateľmi a spracovateľmi suroviny tejto špeciálnej plodiny v Nemecku, Taliansku, Chorvátsku a Srbsku.
U nás sa stretnutia uskutočnili s Dr. h. c. prof. PhDr. Petrom Kónyom, PhD., rektorom PU v Prešove, a prof. RNDr. René Matlovičom, PhD., LL.M, dekanom FHPV PU v Prešove. Následne sme navštívili spolupracujúcich partnerov na východnom Slovensku: Agrokarpaty, s. r. o., Plavnica, Poľnohospodárske družstvo v Novej Ľubovni a Calendulu, a. s., v Novej Ľubovni. Naša odborná pomoc, dostatok informácií, diskusie o rôznych aspektoch agrotechniky, výberu vyšľachtených odrôd, zberu a pozberovej úpravy rumančeka kamilkového priniesli do Holandska v roku 2017 zavedenie veľkoplošného pestovania rumančeka kamilkového.
Na výsevy sa využilo osivo slovenských odrôd Bona (diploid) a Lutea (tetraploid), pričom vysiata plocha predstavovala 5 ha. Pestovateľský postup bol odporúčaný na základe našich slovenských skúseností. Výsev na plochu sa realizoval začiatkom apríla, pričom neboli použité žiadne zavlažovacie systémy. Klíčenie rastlín a tvorba prízemnej ružice prebehli bez problémov. Tri zbery rumančekových kvetov začali začiatkom júna, pričom úroda predstavovala až 400 kg suchých úborov na 1 ha.
Pre mechanizovaný zber rumančekových úborov sa zakúpilo zo Slovenska vylepšené zberové ústrojenstvo s možnosťou automatického vzduchového nasávania vyčesaného a stoniek zbaveného rastlinného materiálu. Ako hnacia jednotka sa použil vlastný traktor typu Fendt, čo maximálne znížilo náklady na potreby nákupu ďalšej techniky. Ponúkané zberové kombajny z Nemecka nespĺňali v tomto prípade očakávania. Boli to ťažké jednoúčelové stroje, ktoré boli cenovo niekoľkonásobne drahšie.
Pozberové spracovanie rumančeka spočívalo v sušení pozbieranej suroviny a tým jej konzervácii na ďalšiu výrobu produktov. Ekonomická návratnosť však prebehla na veľkokapacitnej aparatúre pre vodnú destiláciu, čím sa získala silica. Výnos v tomto prípade bol 3,5 až 4,0 l modrej silice s vysokým obsahom chamazulénu na hektár. Pri jej súčasnej cene 1 000 eur za kg je to veľmi dobrý finančný obrat na jednotku pestovateľskej plochy.
Ďalšia úspešná spolupráca s holandskými pestovateľmi rumančeka kamilkového môže prebiehať predovšetkým v predaji osiva našej rumančekovej odrody Lianka (diploid). Táto predstavuje svetovú špičku, čo sa týka množstva silice v kvetných úboroch a jej profilu komponentov (veľmi vysoký obsah /-/-α-bisabololu a chamazulén). Záujem je tiež o testovanie výživového prípravku Microstym, výrobca Westerdijk Biotechnology, pre ekologické pestovanie liečivých rastlín na Školskom pozemku PU v Prešove.
V konečnom dôsledku sa ukázalo, že veľkoplošné pestovanie rumančeka kamilkového je dôležitou súčasťou špeciálnej rastlinnej produkcie na Slovensku. Pričom máme vyšľachtené kvalitné odrody a vyvinuté technológie zberu a pozberovej úpravy s ich vysokou rentabilitou práce a významným ekonomickým zhodnotením.

doc. RNDr. Ivan ŠALAMON, CSc.
FHPV PU

CENTRUM EDUKÁCIE A POPULARIZÁCIE TECHNIKY FHPV

Oddelenie techniky Katedry fyziky, matematiky a techniky Fakulty humanitných a prírodných vied PU v Prešove prostredníctvom grantového projektu KEGA vo svojich učebných priestoroch zriadilo a do prevádzky dňa 27. 3. 2017 uviedlo Centrum edukácie a popularizácie techniky (CEPT), čím vytvorilo netradičné podmienky pre vzdelávanie nielen svojich študentov, ale aj žiakov základných škôl a ich učiteľov.

Je všeobecne známe, že na Slovensku od r. 1989, resp. 1995 došlo k viacerým podstatným zmenám v cieľovom a obsahovom zameraní technického vzdelávania v základných školách. Systém výučby bol viackrát výrazne narušený, čo prispelo k dehonestácii technického vzdelávania aj v kontexte prírodovedného vzdelávania. Bohužiaľ, k systémovej materiálno-technickej podpore legislatívnych zmien vo vzdelávaní techniky nedošlo, ba naopak. Myšlienkou, ako eliminovať dopady nesystémových, cieľových a obsahových zmien technického vzdelávania vo vzťahu k nedostatočnej materiálno-technickej báze pre technické vzdelávanie, sa zaoberal prof. PaedDr. J. Pavelka, CSc., už od začiatku svojho pôsobenia na fakulte. Napríklad v roku 2002 mal pripravený rámec projektu s názvom Centrum edukácie, popularizácie a kreácie vedecko-technických poznatkov, ktorý ako pilotný projekt s predpokladanou finančnou požiadavkou vo výške 110 mil. korún mal byť jedinečným v rámci krajín V 4. Pre nedostatočné finančné zdroje PU na kofinancovanie projektu sa realizácia projektu neuskutočnila. Výsledky nekoordinovaného, nekontrolovaného a až likvidačného vývoja technického vzdelávania v ZŠ sa prejavili v celospoločenskom meradle už v nedávnej dobe a výrazne sa prejavujú v súčasnosti. Dôkazmi sú vysoká miera nezáujmu žiakov o štúdium študijných odborov technického zamerania v SOŠ a vysoká miera nedostatku kvalifikovaných pracovníkov vo výrobných odvetviach a službách technického zamerania na trhu práce v celej SR. S cieľom napomôcť, aspoň v obmedzenej miere eliminovať uvedený stav, sa po vzájomnej dohode prof. Ing. S. Pavlenka, CSc., z FVT v Prešove TU v Košiciach, a prof. PaedDr. J. Pavelku, CSc., z FHPV PU v Prešove (obr. x), menovaní rozhodli vypracovať a v roku 2015 prihlásiť projekt KEGA s názvom Centrum edukácie a popularizácie techniky. Projekt (č. 080TUKE-4/2015) bol ministerstvom školstva schválený a zameraný bol najmä na podporu technického vzdelávania v ZŠ (5. – 9. roč.). Hlavnými cieľmi projektu, ktorý bol riešený v období rokov 2015 až 2017, boli:

- vytvorenie prezentačného centra pre edukáciu a popularizáciu techniky za účelom zvýšenia záujmu žiakov a študentov o jej štúdium,
- zriadenie pilotného vývojovo-edukačného pracoviska popularizácie vedecko-technických poznatkov, t. j. priestorovo vhodne usporiadaného objektu systémovo a cielene vybaveného funkčnými modelmi v živote bežne používaných strojov, prístrojov a zariadení, s ktorými prichádzajú žiaci II. stupňa základných škôl v každodennom styku v domácnosti a v bežnom živote do kontaktu (požiadavky vzdelávacieho štandardu),
- napomôcť eliminovať reformné zmeny vo všeobecne technickom vzdelávaní na základných školách, tak ako je to vyjadrené v Programovom vyhlásení vlády SR z roku 2012.

Dosiahnutie hlavných cieľov projektu bolo podmienené splnením množstva čiastkových cieľov, ako napr. analýza inovovaného vzdelávacieho štandardu učebného predmetu technika (5. až 9. roč. ZŠ), výber množiny

funkčných modelov a ich osobité technické úpravy, rekonštrukcie priestorov, zriadenie a sprevádzkovanie 2 učební CEPT. Na zriadenie CEPT bolo použitých 19 145 EUR. V rámci doterajších aktivít v netradičných didaktických podmienkach CEPT sa od LS a. r. 2016/2017 realizovala výučba 4 študijných jednotiek študijného programu technika v kombinácii a v období 29. 3. 2017 až 15. 12. 2017 sa v rámci pilotných návštev CEPT uskutočnili výučbové a exkurzné aktivity so 176 žiakmi 5. až 8. ročníkov z ôsmich ZŠ prešovského a košického regiónu (obr. XX). Kolektívu riešiteľov projektu KEGA, ktorý bol dňa 12. januára 2018 obhájený a úspešne ukončený, i kolektívu katedry nie je ľahostajné, aby ukončením projektu došlo k využívaniu CEPT len pre účely prípravy budúcich učiteľov techniky. S cieľom dlhodobej udržateľnosti a ďalšieho rozvoja aktivít CEPT boli na oddelení techniky pre nasledujúce obdobie prijaté tieto závery:

- vypracovať a prihlásiť nadväzujúci projekt KEGA s názvom Centrum edukácie a popularizácie techniky II. – v súčasnosti prebieha hodnotenie projektu komisiami KEGA,
- konzultovať možnosť zabezpečenia kontinuity činnosti CEPT s vedením FHPV PU v Prešove pre prípad, ak by novopodaný projekt CEPT II nebol schválený a finančne dotovaný – konzultácie sa uskutočnili,
- s pomocou vedenia FHPV PU v Prešove vyvolať rokovanie s predstaviteľmi MÚ v Prešove, s cieľom uzavrieť dohodu o dlhodobej podpore činnosti CEPT – aktivita je v štádiu prípravy.

V závere vyslovujeme nádej, že naše plány sa podarí uskutočniť a aj prostredníctvom plánovaných výsledkov výskumov v oblasti zmeny v záujmoch žiakov o techniku a v profesionálnej reorientácii na štúdium technických odborov SOŠ budeme môcť potvrdiť opodstatnenie zriadenia a činnosti CEPT.

prof. PaedDr. Jozef PAVELKA, CSc.
FHPV PU
Foto: Archív Oddelenia techniky Katedry FMT

ADVENTNÝ KONCERT KOMORNÉHO ORCHESTRA CAMERATA ACADEMICA A JEHO HOSTÍ TIEŽ JUBILUJE

V adventnom čase minulého roka, kedy vrcholili oslavy 20. výročie založenia Prešovskej univerzity v Prešove, prispel k týmto oslavám 15. adventným koncertom (28. 11. 2017) aj komorný orchester Camerata academica (CA) so svojím umeleckým vedúcim a dirigentom Doc. Mgr. art. Karolom Medňanským, PhD. Koncert sa uskutočnil tradične v Centrálnej študovni Univerzitnej knižnice PU, ktorá už desaťročia saturuje absentujúcu koncertnú sálu, čo je možné aj vďaka mimoriadnemu pochopeniu riaditeľa UK Ing. Petra Haľka. Tiež tu rezonovali až dve jubileá – 30. výročie založenia komorného orchestra CA a 25. výročie umeleckého vedenia telesa Doc. Mgr. art. Karolom Medňanským, PhD.

Prvým umeleckým vedúcim orchestra od jeho vzniku v r. 1987 bol *PaedDr. Anton Stracenský* a členmi orchestra na vtedajšej Pedagogickej fakulte UPJŠ boli študenti prehĺbenej hudobnej výchovy učiteľstva pre prvý stupeň ZŠ a hudobnej výchovy učiteľstva všeobecno-vzdelávacích predmetov (5. – 12.) Po odchode PaedDr. Antona Stracenského stáva sa od septembra r. 1992 umeleckým vedúcim a dirigentom komorného orchestra Mgr. art. Karol Medňanský, PhD. Hoci komorné inštrumentálne zoskupenia nemajú na Slovensku akademickú súťaž ako folklórne súbory či spevácke zbory, túto úlohu zastupoval festival Divertimento Musicale (dvojročná periodicita). Najmä v 90. rokoch sa ho Camerata a academica pravidelne zúčastňovala a v ocenení poroty dominoval najmä jej kultivovaný umelecký prejav. Dramaturgia orchestra pozostávala najmä z diel baroka a zo skladieb objednaných i venovaných tomuto orchestru, hlavne z pera slovenských skladateľov Z. Mikulu, L. Burlasa, M. Nováka, J. Podprockého, ale i maďarského skladateľa D. Legányho. Medzi prvé významné umelecké úspechy patrí viacnásobné účinkovanie v starobylom Karoline Karlovej univerzity v Prahe, v rámci projektu *Most k spolupráci* (1997, 2000, 2001). Interpretácia slovenskej tvorby vyniesla telesu pozvanie na celoslovenskú prehliadku *Týždeň novej slovenskej tvorby*, na ktorej v roku 1998 predniesli *Retrospektívy pre štvorručný klavír, sólovú flautu a sláčikový orchester* skladateľa Milana Nováka (v r. 2017 90-ročného jubilanta) a premierovali *Uspávanku* Zdenka Mikulu. V histórii orchestra má mimoriadny význam séria koncertov, usporiadaných

k 15. výročiu jeho založenia, na ktorých vystúpil rakúsky sólista na drumbľu Albin Paulus v koncertoch rakúskeho klasicistického skladateľa druhej polovice 18. storočia Johanna Georga Albrechsbergera.
Koncerty komorného orchestra CA majú okrem adventného času aj jarný termín a ich cieľom je dať priestor umelecky najzdatnejším študentom, inštrumentalistom, spevákom a rozmanitým komorným zoskupeniam v bakalárskom stupni štúdia.
Koncert otvoril Ženský spevácky zbor *Iuventus paedagogica* (umelecká vedúca a dirigentka: Mgr. Tatiana Švajková, PhD.) s obsahovo kontrastnými skladbami, v ktorých intonačnou čistotou a „trávnicovým" charakterom predvedenia dominovala skladba Ivana Hrušovského (1927 – 2001) *Zahučali chladné vetry*, ako pocta k jeho nedožitým deväťdesiatym narodeninám. Študentky 3. ročníka Alexandra Naďová a Helena Knapíková uviedli klavírne skladby (pedagóg: PaedDr. Sylvia Belanová) z tvorby ešte žijúceho skladateľa 90-ročného Milana Nováka. Zo sólistických výkonov treba vyzdvihnúť flautistku Anetu Kračanskú (pedagóg: Mgr. Ivona Očkovičová) v Mozartovom *Andante C-dur pre flautu a orchester KV 315* v precíznom predvedení s farebne kultivovaným flautovým tónom. Huslistka Lýdia Kušnírová (pedagóg: Dagmar Čurová) interpretovala *Sarabande in g* nemeckého klaviristu a skladateľa Carla Bohma, ktorá patrí štandardnému, ale náročnému repertoáru každého huslistu.
Akordeonisti tvorili pomerne početnú skupinu na koncerte (2x sólo, 2x duo), pričom najväčší zážitok pripravilo duo Juraj Feltovič a Ján Onder (pedagóg: Mgr. art. Peter Katina, ArtD.) známou *Fínskou polkou* a sólistka Kristína Daňková adaptáciou ruskej ľudovej piesne *Oči čierne* (pedagóg: prof. Irena Medňanská, PhD.) vystihla charakter skladby najmä dynamickou kontrastnosťou.
Tentoraz len jediná a jediná študentka Mgr. stupňa speváčka Miriam Marcinčinová zaspievala pieseň *Keď sa drobné pieseňky* M. Schneidra-Trnavského zo zbierky *Drobné kvety.* Komorné súbory sláčikového obsadenia (2) a jedno gitarové trio, všetky v pedagogickej príprave Mgr. Renáty Kočišovej, PhD., zároveň aj violončelistky v sláčikových zoskupeniach výrazne obohatilo a prispelo k pestrosti dramaturgie.
Aj napriek tomu, že v centrálnej študovni nie je akustický klavír, doc. Liubov Gunder v klavírnych sprievodoch, svojím maximálnym emocionálnym prežívaním v súlade s hudobným obsahom, mala vysoký umelecký podiel na výsledku každého sólistu.
Záver koncertu patril jubilujúcemu komornému orchestru Camerata academica, ktorý v štvorčasťovej *Sinfonii Nr.8 Sedecia"* talianskeho barokového majstra Antonia Caldaru sledoval gesto svojho umeleckého vedúceho a dirigenta doc. Mgr. art. Karola Medňanského, PhD. Toto dielo viedol v kontexte historicky poučenej dobovej interpretácie, ktorej sa zmocnili aj samotní študenti i kolegyňa, asistentka umeleckého vedúceho a dirigentka, Mgr. R. Kočišová, PhD., v parte violončela.

prof. Mgr. art Irena MEDŇANSKÁ, PhD.
FF PU
Foto: Camerata Academica

PROFESOR HRONEC SLÁVI BIBLICKÝCH OSEMDESIAT

Prof. h. c. prof. Ing. Ondrej Hronec, DrSc., si v tomto roku pripomína biblických osemdesiat a ako to sám on hovorí – tridsiate výročie päťdesiatych narodenín.

Profesor Ondrej Hronec je jednou z celoslovensky najvýznamnejších osobností v oblasti tvorby a ochrany životného prostredia. V súčasnosti pôsobí na Katedre environmentálneho manažmentu Fakulty manažmentu PU v Prešove, kde je jednou z kľúčových osobností výskumu dopadov negatívnych antropogénnych vplyvov na kvalitu životného prostredia a na kvalitu života v regiónoch. Za svoju prácu získal mnohé medzinárodné i domáce ocenenia.
Profesor Hronec je univerzitným profesorom, uznávaným pedagógom a vedcom v oblasti tvorby a ekonomiky životného prostredia a udržateľného rozvoja, ale aj publicista a scenárista.
Je jedným zo zakladateľov environmentálneho vzdelávania na slovenských univerzitách. Desiatky vysokoškolských učebníc, skrípt a monografií, množstvo vedeckých i odborných príspevkov svedčia o jeho erudovanosti a robia ho známym nielen doma, ale aj v zahraničí. Je čestným profesorom Agrárnotechnickej univerzity v Minsku, členom, akademikom medzinárodnej bieloruskej akadémie vied. Je nositeľom Zlatého odznaku za ochranu životného prostredia v Poľsku. Pracuje v mnohých vedeckých radách a komisiách pre obhajoby doktorských, doktorandských a iných prác z oblasti vedy a výskumu. Je držiteľom medaily sv. Gorazda a mnohých iných ocenení a čestných uznaní doma aj v zahraničí. Zaoberá sa históriou slovenskej vedy a kultúry a jej osobnosťami. Je autorom kníh: Rovnica o jednom známom, Starý pán, Oprášené spomienky, Rodáci a ja, Blaženosť za lacný groš, Čisté duše, čisté studničky, Aká sme to krajina. Koniec kraj sveta a iné príhody, Uložené v pamäti. Napísal scenáre filmových dokumentov o Pavlovi J. Šafárikovi, Samovi Tomášikovi, Aurelovi Stodolovi, Kornelovi Ivanovi Halátovi a Jurovi Hroncovi.
Známe sú aj jeho dokumentárne filmy z oblasti ochrany a tvorby životného prostredia: Pôda volá SOS (1985), Aj pôda môže ochorieť (1998), Zázračná rastlina (2003), Pôda v ohrození (2008), Aby človek nezničil nebesá i zem (2010) a iných dokumentov o poľnohospodárstve, životnom prostredí a udržateľnom rozvoji. Prispieva do odborných, populárnych literárnych a náboženských časopisov. Spolu s manželkou PhDr. Danielou Hroncovou, rod. Faklovou, je autorom múzejnej expozície Jura Hronca v Gočove.
Výsledky svojej tvorivej práce i odborné skúsenosti odovzdáva na FM PU novej generácii študentov, pútavým prístupom a s veľkým zanietením. Jeho osobitný, ľudský prístup a rozsiahle vedomosti a obzvlášť pútavý spôsob interpretácie je jedinečným zážitkom pre študentov, ale i veľkou inšpiráciou pre kolegov, pedagógov.

Pán profesor, v súčasnosti pôsobíte na FM PU, kde sa v rámci vedeckej i pedagogickej činnosti venujete ekonomike životného prostredia, udržateľnému rozvoju a environmentálnemu vzdelávaniu. Vaša profilácia je v rámci fakulty ojedinelá. Čo Vás priviedlo k problematike životného prostredia?

Narodil som sa v Gočove, okres Rožňava, teda v baníckom Gemeri. Železná ruda sa tu ťaží už takmer 800 rokov, pričom ťažba a spracovávanie sa realizovalo v súlade s prírodou. Takto to trvalo do roku 1975, kedy závod ŽB Nižná Slaná mnohonásobne zvýšil ťažbu a spracovanie s technológiami kúpenými z Rumunska. Bolo to strašné. Ak ste si ráno obliekli bielu košeľu, predpoludním bola sivá až čierna, lebo v úletoch bol okrem životu nebezpečných prvkov aj grafit. Nedala sa sušiť bielizeň ani pásť dobytok a zdravie obyvateľstva bolo ohrozené. Baníci umierali v mladom veku na silikózu, na rakovinu pľúc, žalúdka a pod. Pravdy sa nedalo dovolať, lebo železo bolo strategicky veľmi potrebné. Takáto situácia bola na Slovensku – na Spiši, v Žiari nad Hronom, v Seredi a pod. Dostal som sa do kolektívu vedcov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, s ktorými sme bojovali proti znečisťovaniu krajiny.

Bola práve táto situácia vo Vašom rodnom kraji jedným z podnetov, prečo ste sa rozhodli bližšie vedecky zaoberať touto problematikou?

Áno, aj toto bol jeden z motívov, ale nezostal som iba na tomto území. Prešiel som si ďalšie takto postihnuté oblasti a to ma utvrdilo, že sa niekto musí starať o otcovskú roľu. Mal som to šťastie, že už existovala skupina ľudí, mojich učiteľov, ktorí sa smelo pustli do boja za ochranu pôdy, akými sú pán prof. Konštantín Holobradý, pán doc. Jozef Tóth a niekoľko ďalších, ktorí sa nebáli vystaviť nebezpečenstvu zásahu vyššej moci.

Tejto práci sa venujete už mnoho rokov, môžeme povedať, že ste jej zasvätili celý svoj život. Za toto obdobie ste iste vedecky vychovali už aj svojich nasledovníkov.

Pokladal som si za povinnosť zmapovať aj ďalšie územia Slovenska, kde sa prejavili negatívne dôsledky priemyslu a energetiky. Túto prácu však človek nevykoná sám, na to je treba nielen veľa času, ale aj mnoho múdrych a obetavých ľudí. Preto som okrem výskumu vychovával aj ašpirantov, ktorí tieto problémy v jednotlivých zaťažených oblastiach riešili alebo aj v súčasnosti riešia.
Mojich nasledovateľov nájdete na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, v Agroekologickom ústave v Michalovciach, na Technickej univerzite v Košiciach, na Ekonomickej univerzite v Košiciach, ale veľkú radosť mám hlavne z toho, že v tejto činnosti pokračujem dodnes, a to za pomoci a v spolupráci s mladými kolegami z Katedry environmentálneho manažmentu FM PU. Aj v tomto roku spolu s prof. Ing. Danicou Fazekašovou, PhD., a doktorandom Ing. Jurajom Fazekašom analyzujeme odkaliská v tomto regióne. Výsledky využívame aj v pedagogickej činnosti a sprostredkujeme ich študentom študijného programu environmentálny manažment. Mám veľkú radosť, že študijný program environmentálny manažment si našiel svoje stabilné miesto v štruktúre programov na FM a že v súčasnosti už vidíme aj „plody našej práce“ – v šikovných a múdrych absolventoch. Podarilo sa akreditovať všetky tri stupne štúdia – bakalárske, magisterské i doktorandské štúdium. V tomto roku budeme mať aj prvých absolventov z radov doktorandov s titulom PhD. Som veľmi rád, že som mohol stáť pri zrode tohto programu, ktorý je vysoko perspektívny.

Prv než ste vstúpili do procesu výchovy a vzdelávania ste však prešli aj praxou.

Agronomickú fakultu na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre som ukončil v roku 1960. Bola to vynikajúca škola. Pravda, mali sme i neobľúbené, no vtedy nutné predmety (marxizmus), ale základ výučby tvorili všetky možné chémie, pôdoznalectvo, krmovinárstvo, pestovanie rastlín, chov zvierat a i., teda všetko odborné predmety. A mali sme veľa praxe po celom Slovensku. Práve v tých rokoch prebiehala krutá socializácia, v roku 1956 sme

dokonca štrajkovali za obmedzenie politických predmetov, obnovenie klasických gymnázií... nič z toho sa nepodarilo vybojovať. Aktívni organizátori boli zo školy vylúčení, ostatní prísne napomenutí. V roku 1961 som sa stal predsedom JRD v rodnej obci. Vraj som bol najmladším predsedom v ČSR, mal som iba 23 rokov. Potom som v Košiciach pracoval vo výskume, neskôr som zakladal Katedru životného prostredia na Univerzite veterinárskeho lekárstva, externe som pôsobil na baníckej fakulte, elektrotechnickej, ale väčšinu života na pobočke Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Košiciach, kde som bol spoluzakladateľom jej Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja.

Hovorí sa, že dobrý učiteľ vie študentov naučiť, ale výborný učiteľ vie študentov inšpirovať. Vy sám ste inšpirovali mnoho študentov, ktorí dnes pokračujú vo Vami začatej práci. Bol aj vo Vašom živote „učiteľ", ktorý inšpiroval Vás?

Mal som to šťastie, že som sa narodil v rodine, síce chudobnej na peniaze, ale bohatej na ducha. Bol som prakticky už treťou generáciou s vysokoškolským vzdelaním, čo v tej dobe bolo ojedinelé. Brat starého otca – Jur Hronec, bol zakladateľom slovenského vysokého školstva technického a prírodovedného smeru, rektorom, uznávaným svetovým matematikom, ale predovšetkým skromným a pracovitým človekom. V tomto duchu vychovával aj nás, keď prízvukoval, že práca nám vyplní život, lebo bez nej je on prázdny a v nej treba hľadať utíšenie po radosti aj po bolestiach, a hlavne, že treba vydržať a nedať sa znechutiť prípadnými neúspechmi. To bolo aj krédo jeho života a to som si aj ja osvojil. Mojím heslom je tiež – aby som nezovšednel a nespyšnel.

Každý, kto Vás pozná, vie, že ste výnimočným človekom, ktorý vie správne motivovať. Ako ste teda Vy motivovali svojich študentov?

Prednáškami, ktoré museli byť perfektné, a cvičeniami s dokonalou praktickou náplňou, častokrát i v teréne. Všetky diplomové práce, a bolo ich na stovky, mali svoj zmysel. Študenti mi nedali pokoj, každý druhý chcel byť mojím diplomantom. Témy som im vyberal „na mieru", t. j. aby riešili otázky životného prostredia vo svojom okolí. Som veľmi šťastný, keď dnes kráčam po ulici a pribehnú ku mne moji bývalí študenti – teraz už v rozličných vekových kategóriách – a ďakujú mi, za všetko čo som im kedy múdre poradil, v čom som ich usmernil, čo spravil.

Z tejto Vašej výpovede cítiť hlbokú úctu ku krajine, životnému prostrediu i ľudom.

Priznávam sa, že presadzujem heslo – každý môže robiť dobro pre iných, na to niet ospravedlnenia. Preto sa so svojimi poznatkami rád delím aj inde. Napríklad prednášam doktorandom, doma, ale aj v zahraniční, všade tam, kde ma požiadajú. Rád som chodieval prednášať do Srbska, Čiernej Hory a iných štátov. V Poľsku som bol častým hosťom na konferenciách a prednáškach v Rzesowe, Krakowe, Waršave a dvakrát ma pozvali na univerzitu v Ustke pri Baltickom mori. V Bielorusku som doteraz členom – akademikom ich medzinárodnej akadémie vied a čestným profesorom Univerzity v Minsku. V Čechách som bol podpredsedom ČSAZV v odbore Protiimisná ochrana pôd.

„Práca vám vyplní život. Bez nej je on prázdny. Zábava nepostačí, preto pracujte, tvorte, dúfajte... a tak budete spokojní a šťastní.“

Je o Vás všeobecne známe, že máte bohatú literárnu činnosť. Okrem iného ste podpredsedom Spoločnosti Tvorba T, ktorá vydáva odborný časopis zameraný na literatúru. Ocitli ste sa tam s významnými osobnosťami slovenskej literatúry, akými sú Ľubomír Feldek, Ján Beňo, Miloš Kovačka, Július Vanovič a iní.
Je pre mňa veľkou cťou ocitnúť sa v ich radoch. V menovanom časopise mám svoje okienko komorných príbehov s názvom: Občerstvovacia stanica Ondreja Hronca. A vyjadrujem sa k aktuálnym dianiam v našej spoločnosti. K napísaniu vcelku úspešných knižiek o mojich krajanoch som bol viac-menej „donútený“. Toľko a často som o nich rozprával, že mi bolo „odporučené“ všetky tie úžasné veci z okolia môjho bytia dať na papier.

A tak svetlo sveta uzreli knižky: Rodáci a ja, Blaženosť za lacný groš, Čisté duše, čisté studničky, Aká sme to krajina, Koniec kraj sveta a iné príhody. Ostatnou knihou je môj publicisticky spracovaný životopis pod názvom Uložené v pamäti.

Vaše vedecké i odborné dielo je pevným základom, na ktorom sa dá budovať. Aká je Vaša vízia pokračovania do budúcna?
Moja radosť do budúcna je v tom, že vidím plody svojej práce v úspechu tých, ktorých som vychovával, s ktorými teraz spolupracujem, pretože ich vedecký, odborný a iný rast je najväčším potešením pre mňa a pohladením, pre moju dušu. Som si istý, že moje dielo má pokračovateľov, ktorí dokážu pracovať ešte lepšie než pracovala moja generácia.

A na záver: Aký je odkaz všetkým mladým generáciám?
Myšlienku, za ktorou si stojím, som prebral od môjho pokrvného príbuzného, akademika Jura Hronca: Práca vám vyplní život. Bez nej je on prázdny. Zábava nepostačí, preto pracujte, tvorte, dúfajte... a tak budete spokojní a šťastní.

* * *

Milý pán profesor, k Vášmu vyznanému životnému jubileu Vám zo srdca prajeme všetko najlepšie, pevné zdravie, veľa úspechov a radosti vo Vašej tvorivej činnosti a veľa zanietených študentov!

Zhovárali sa:
PhDr. Daniela Hroncová FAKLOVÁ
doc. Ing. Emília HUTTMANOVÁ, PhD.
FM PU
Foto: Archív prof. HRONEC

ROZHOVOR S ÚSPEŠNÝM ABSOLVENTOM PEDAGOGICKEJ FAKULTY

Je riaditeľom Základnej školy v Bertotovciach, autorom štyroch básnických zbierok pre deti a mládež (bez ktorých si už Hviezdoslavov Kubín ťažko predstaviť) či pravidelným laureátom súťaže literárnej tvorivosti učiteľov Chalúpkovo Brezno. Navyše je príležitostným webdizajnérom, voľnočasovým klaviristom, zbormajstrom, skladateľom a zároveň amatérskym fotografom. Reč je o úspešnom absolventovi PF PU, Mgr. Valentínovi Šefčíkovi.

Čo Vás motivovalo prísť študovať na PF PU? A čo bolo vlastne dôvodom výberu práve tejto fakulty?

Čo ma motivovalo? Vidina rýchleho zbohatnutia. (Úsmev) V mojom prípade nebol výber učiteľského povolania výberom vôbec náhodným a aj keď bol komplikovaným, predsa životom podkutým a správnym. Keď som sa totiž v osemnástich rokoch ako maturant rozhodoval, čím chcem v živote byť, za ten svet som si nevedel vybrať ten môj smer. Jednoducho som nevedel, čo chcem v živote robiť. Nakoniec padla voľba na VŠT Košice (bývalá Vysoká škola technická), odbor strojárska technológia. Na školu som bol aj prijatý (konkrétne na jej detašované pracovisko v Prešove), ale až tam som pochopil, že to nie je škola pre mňa. A vlastne ani smer, ktorým chcem v živote kráčať. A tak som bol po prvom semestri naspäť doma. Na pol roka som nastúpil pracovať ako skladník do jedného JRD (bývalého jednotného roľníckeho družstva). Po pol roku mi prišiel povolávací rozkaz a ja som musel nastúpiť na dvojročnú základnú vojenskú službu. Michalovce a Benešov pri Prahe sa stali mojím prechodným zeleným domovom. V zdraví som však prežil tých 730 dní a po návrate domov som opäť zakotvil v už spomínanom JRD, tentoraz na pridruženej výrobe ako robotník. Tam na mňa čakala výsostne chlapská práca – zbíjanie paliet. Držal som v rukách kladivo a každý deň som ním zatĺkol 2848 klincov a vyrobil 32 drevených paliet. Práve tam som mal popri práci dosť času na to, aby som pouvažoval, či chcem túto činnosť vykonávať dlhodobo, alebo sa pokúsim ešte raz pobiť so životom a prijať jeho druhú výzvu. A tak som sa začal pripravovať na prijímacie skúšky a po ich úspešnom zvládnutí a po dvoch paletových rokoch som sa stal znova študentom vysokoškolákom. Tentoraz však v škole, o ktorú som ozaj usiloval a vidine zisku učiteľskej kvalifikácie, po ktorej som ozaj a silno zatúžil. Pedagogická fakulta UPJŠ v Prešove ma prijala za svojho.

Ako si spomínate na Vaše vysokoškolské štúdium?

Na moje štúdium spomínam veľmi rád a vždy sa mi v ňom prelínajú dva aspekty. Prvý aspekt sa mi spája so štúdiom a so školou ako takou. Bola akoby šitá práve na mňa. Aj keď nie vždy bolo všetko ľahké, predsa som sa v odbore učiteľstva pre 1. stupeň nestratil a úspešne som preplával cez všetky povinnosti, termíny a limity, cez všetky zápočty a skúšky a nakoniec aj cez všetky štátnicové komisie. Bol som študentom, ktorý už z minulosti poznal vôňu vysokoškolského života a ochutnal aj pocit vlastného neúspechu. V tomto prípade som mal o päť rokov viac (na štúdium učiteľstva som nastupoval ako 23-ročný) a mal som skúsenosti z reálneho pracovného života i z vojenskej služby. To všetko boli benefity, ktoré do mňa naliali viac cieľavedomosti a zodpovednosti. A ja som ich pri štúdiu využil. Rád spomínam na našich pedagógov, ktorí nás učili, poniektorí tam učia dodnes a s niekoľkými z nich mám stále krásne priateľské vzťahy. Druhý aspekt bol ten sladký a dobre známy študentský život. Keďže som býval v internáte (štyri roky v tej istej izbe – 416B), tak som si ten študentský život naozaj užil. Kamarátstva a lásky, akcie a úsmevné príhody, internátne zážitky a všetko, čo tvorilo a obohacovalo náš študentský život, to všetko sme pili dúškom. Keď sa pri tých spomienkach pozastavím, vždy mi napadne jediné – ako som si vďaka štúdiu na PF krásne predĺžil mladosť. (Úsmev)

V čom Vás na Vašu profesijnú dráhu pripravilo štúdium na tejto fakulte?

Vo všetkom. Získali sme nielen vysokoškolský diplom a kvalifikáciu, ale hlavne všetky tie prepotrebné schopnosti a vedomosti, ktoré adepti učiteľského povolania nevyhnutne potrebujú v pedagogickej, edukačnej, didaktickej i sociálnej oblasti. Snažili sme sa vidieť i chápať, snažili sme sa o vzdelanie, ktoré bolo kľúčom k našej práci. Že to nebude práca jednoduchá a spoločnosťou veľmi často neocenená, hoci veľmi potrebná, to sme pochopili až v praxi. Vysokoškolské učiteľské štúdium je vždy obohatením pre človeka, ktorý sa po jeho ukončení stáva učiteľom. A štyri roky vo vysokoškolských laviciach bol dostatočný časový interval, aby poznačili naše zmýšľanie i život, aby nás pripravili do praxe a aby sme pochopili hodnotu vzdelania, ktoré sme získali.

Čo by ste chceli, pán Šefčík, študentom PU odkázať, možno zapriať? Máte aj nejaký recept na úspech?

Študenti Prešovskej univerzity, spojte sa! Ale dávajte si pozor. (Úsmev) Čokoľvek úprimné a múdre do života súčasných vysokoškolákov a budúcich učiteľov by mohlo vyzerať, a asi by aj vyzeralo, ako klišé. Preto nebudem múdro radiť, iba zaprajem jediné: aby vás v tejto chvíli bavilo a neskôr aj živilo to, čo práve teraz študujete. Tak vám Pán Boh pomáhaj. (Úsmev) A recept na úspech? Nemám. Iba hlboké presvedčenie, že každý človek môže byť úspešný. Pretože každý, aj ten najväčší úspech, sa vždy najprv narodí v hlave. A potom už stačí jediné. Chcieť.

Zhováral sa:
Mgr. Radoslav RUSŇÁK, PhD.
PF PU
Foto: Archív Mgr. Valentína Šefčíka

STRETNUTIE REKTORA SO SENÁTORMI

Už tradične v závere semestra sa rektor PU prof. Peter Kónya, stretol so študentskými zástupcami akademických senátov.

V súčasnej záplave článkov o tom, ako zle vyzerá školstvo na Slovensku, je čoraz zložitejšie nájsť argumenty na obhajobu našich vzdelávacích inštitúcií. Na druhej strane môžeme nájsť kopec dôvodov, prečo sa slovenské školstvo čoraz viac prepadáva v rebríčkoch svetového hodnotenia. Nedostatočné financovanie, časté striedanie ministrov v ére samostatnosti Slovenska, absencia dlhodobej jednotnej metodiky výučby či vysoký počet vysokých škôl patria medzi dôvody, prečo je táto problematika na Slovensku dlhodobo kritizovaná. No azda jedným z hlavných problémov školstva je úroveň diskusie o ňom samotnom a často, žiaľ, nedostatočná motivácia predstaviteľov univerzít, vysokých či stredných škôl diskutovať o problémoch so samotnými študentmi. Dobrou správou pre študentov v Prešove je, že rektor Prešovskej univerzity prof. Peter Kónya, medzi takýchto predstaviteľov nepatrí, úprimne sa zaujíma o problémy študentov, čoho dôkazom sú jeho pravidelné stretnutia so študentmi univerzity. Jedno z nich sa uskutočnilo 11. decembra 2017, kde sa mali študenti možnosť porozprávať s rektorom a delegovať mu tak svoje problémy či postrehy k štúdiu. Témou rozhovoru rektora so senátormi jednotlivých fakúlt bol najmä študijný poriadok, blížiace sa štátnice a čoraz viac medializovaný stav vysokoškolských internátov. Ako jedného zo študentov univerzity ma úprimne teší vysoký záujem rektora o študentov, no najmä príležitosť študentov zúčastniť sa takéhoto stretnutia, kde môžu diskutovať o rôznych problémoch týkajúcich sa štúdia s najvyšším štatutárnym orgánom univerzity.

Mgr. Matúš ŽAC
FF PU

ŠTUDENTKY TURIZMU NA KONFERENCII HORECA 2017

V dňoch 6. – 8. novembra 2017 sme sa zúčastnili už tradičného Jesenného stretnutia hotelierov a HORECA konferencie 2017, ktorá sa tentokrát konala v Jasnej, v Hoteli Grand 4*.

Naša fakulta, ako člen Zväzu hotelov a reštaurácií SR (ZHR SR), mala možnosť opätovne bezplatne poslať na konferenciu dvoch študentov a my sme túto ponuku s radosťou a so cťou prijali. Témou konferencie bola Kvalita a bezpečnosť v hoteloch a reštauráciách.
Počas úvodného popoludnia sme mali možnosť navštíviť susediaci Hotel Pošta 4*, ktorý bol slávnostne otvorený v júni 2017. V sprievode generálneho manažéra sme absolvovali prehliadku ubytovacej časti, reštauračnej zóny a taktiež wellness and spa priamo v hoteli. Prvý spoločný večer všetci účastníci zakončili spoločnou večerou „get together dinner“ priamo v Hoteli Grand.
Druhý deň bol pre nás kľúčový. Po valnom zhromaždení zväzu v dopoludňajších hodinách bola konferencia oficiálne otvorená a v prvom bloku sa pozvaní rečníci venovali práve problematike bezpečnosti používaných potravín v stravovacích zariadeniach. V druhom bloku boli predstavené námety a kroky, ktoré majú manažérom pomôcť pri hľadaní budúcich zamestnancov. Pre nás bola jednou z najzaujímavejších prezentácií počas konferencie téma HR 2020, resp. vývoj pracovného trhu a zavádzanie inovačnej kultúry do podnikov. Prednášajúca poukázala najmä na problematiku získavania novej pracovnej sily prostredníctvom nových nástrojov marketingovej komunikácie, konkrétne prostredníctvom firemnej propagácie prostredníctvom videa.
Vo večerných hodinách sme sa zúčastnili vyhlásenia víťaza súťaže Hotelier roka 2017, ktorým sa stala pani Silvia Holopová z Boutique Hotela Hviezdoslav 4* v Kežmarku.
Definitívne ukončenie hlavného konferenčného dňa sa konalo v Happy End Club Jasná formou spoločnej večere a párty hotelierov.
Záverečný tretí deň sa niesol v duchu predstavovania nového moderného systému PMS v hotelierstve, ale nemenej zaujímavou témou bola „šedá“, zdieľaná ekonomika a jej prepojenie s formou ubytovania „Airbnb“. Definitívnou bodkou konferencie bola tombola a rozlúčkový obed.
Touto cestou by sme sa chceli poďakovať predovšetkým našej vyučujúcej predmetu manažment hotelových služieb, vedúcej Katedry turizmu a hotelového manažmentu FM Ing. Anne Šenkovej, PhD., za poskytnutú príležitosť zúčastniť sa konferencie na národnej úrovni. Pre nás to bol neoceniteľný prínos, vďaka ktorému sme sa mohli oboznámiť zo svetom hotelierov a najmä s ich náročnou prácou, ktorú vynakladajú, aby mohli vo svojich ubytovacích zariadeniach poskytovať čo najkvalitnejší servis pre svojich zákazníkov.

Veronika GIERTLOVÁ
Júlia SEDLÁKOVÁ
FM PU

SPOZNÁVAM ŠKANDINÁVIU

(1. ČASŤ)

Dánsko, Nórsko, Švédsko, Fínsko – to je Škandinávia. Je turisticky príťažlivá pre jej prírodné atraktivity, biele noci, kedy v najsevernejších oblastiach slnko nezapadá, nórske fjordy, fínske jazerá, dánsko-švédsky „mosto-tunel" Öresund a mnohé ďalšie atraktivity. A z nich som niektoré mala možnosť navštíviť v lete 2017.

Náš výlet za poznaním sa začal presne 15. júna. Z Košíc sme odchádzali v skorých ranných hodinách, aby sme predišli dopravnej špičke. Trasa, po ktorej sme sa vydali, smerovala pozdĺž Poľska až k prístavu Świnoujście. Vo večerných hodinách sme prešli prístavnou plošinou, ktorá smerovala na koniec pevniny, kde nás páni šoféri vysadili s pokynom vziať si len to najnutnejšie na noc v trajekte. Po tridsiatich minútach strávených v hale na vybavenie cestujúcich sme boli prizvaní na kontrolu a overenie dokladov totožnosti. K trajektu viedla dlhá spojovacia chodba, na konci ktorej sme sa zrazu ocitli v luxusne vybavených priestoroch, v ktorých nás srdečne vítal personál trajektu. Po rýchlom ubytovaní sme sa išli pozrieť na vyhliadkovú plošinu. Zotrvali sme tam dovtedy, kým sa nám pevnina nezačala strácať z dohľadu a na obzore zostal len horizont prístavných svetiel. Zaľahli sme relatívne skoro, unavení a s vedomím, že ráno vstávame zavčasu, plní odhodlania čeliť ďalším dobrodružstvám.
Na úsvite nás prebudil hlboký mužský hlas oznamujúci v poľštine a angličtine príchod do cieľového prístavu. Kým sme sa na poschodí zbierali po skupinách, aby sme sa neroztratili, cez vonkajšiu terasu bolo vidieť, ako sme pomaly a opatrne vplávali do prístavu Ystad. Po ľavej strane stál v renesančnom štýle postavený Hamletov hrad, inak povedané dánsky Kronborg v 45-tisícovom meste Helsingøru na ostrove Sjælland. O siedmej sme už sedeli v autobuse a vychádzali z trajektu na pevninu. Toto ráno nebolo ako každé iné, predsa len bolo niečím výnimočné. Boli sme v Ystade, v južnom švédskom regióne Skåne, na pobreží Baltského mora. Kedysi dávno bol tento región súčasťou Dánska, avšak na základe podpísania roskildského mieru pripadol Švédsku. V tejto

južnej časti krajiny je centrom regiónu Skåne aj najbližší švédsky bod k Dánsku Helsingborg, švédske prístavné mesto. Svojou funkciou je dôležitým regionálnym centrom dopravy a obchodu. Personál trajektu nás náhlivo vyzval k opusteniu priestorov, keďže čochvíľa mali namierené späť do Poľska. My sme však pokračovali ďalej cez Malmö, Oresundský most, ktorý vedie umelo vytvoreným polostrovom a potom klesá z obzoru Sundského prielivu do tunelu Drogen, ten je pod hladinou, a znovu vychádza na 4 km dlhý umelý polostrov Peberholm, až do Kodane. Tento most je výnimočný aj tým, že svojou konštrukciou je kombináciou železničnej trate a štvorprúdovej cesty. Onedlho sme dorazili do našej cieľovej destinácie pre tento deň – do Kodane, hlavného mesta Dánska. København, pre Dánov bližší termín pomenovania, nás uvítal nádherným počasím, ideálnym na prehliadku centra. Páni vodiči nás vysadili snáď pri najznámejšej postave z rozprávok H. Ch. Andersena, Malej morskej víle. Podobne ako Monu Lisu v Louvri aj toto nežné stvorenie, premenené na večné umelecké dielo, obkolesovali davy turistov. Odtiaľ sme sa ďalej pobrali cez prístav, vytvorený výsostne pre kráľa a kráľovnú Dánska, a okolo fontány Gefion, jednej z najkrajších fontán, symbolizujúcu bohyňu, ktorá premenila svojich synov na voly, aby nimi zorala čo najviac pôdy za jednu noc, keďže kráľ Gylfim jej sľúbil, že si môže vziať len toľko pôdy, koľko dokáže zorať. Šli sme aj okolo kópie sochy Dávida, námestíčkom v zovretí stien domova dánskej kráľovskej rodiny, kde neustále strážila dánska kráľovská stráž – potom cez rezidenciu Amalienborg, sídlo kráľovnej Margaréty. Ďalej sme prešli cez Frederiksgade, odkiaľ je nádherný pohľad na kostol v rokokovom štýle Frederikskirche, až po prístav Nyhavn. Nebolo možné si nevšimnúť atypickú

inštaláciu pozostávajúcu z 3 500 záchranných viest, umiestnených na sebe a zapĺňajúcich priestory okien. Tieto vesty pochádzajú od utečencov prichádzajúcich z gréckeho ostrova Lesbos. Inštalácia je venovaná 20. júnu – Medzinárodnému dňu utečencov. Najbližšie hodiny nás však čakala okružná prehliadka mesta loďou. Z posledných miest Kodane, ktoré sme navštívili, to bol Kostol Svätého Ducha, najvyššia veža v Kodani s výhľadom na mesto, Kráľovské záhrady pred zámkom Rosenborg, kde sú v súčasnosti uložené dánske korunovačné klenoty i kráľovské šperky, a cesta okolo zábavného parku Tivoli. Hneď vedľa parku je umiestnená aj socha najznámejšieho literárneho velikána a rozprávkara Hansa Christiana Andersena. Večer pred ubytovaním sme sa konečne boli najesť v írskom pube menom Dubliner na obchodnej ulici Strøget, ktorá je najdlhšou a zároveň najstaršou pešou zónou na svete. Nocovať sme zostali v Cabinn City Hotel, kde nás už po príchode, síce v neskorších nočných hodinách, pred vchodom čakal autobus s batožinou.
Náš tretí deň zájazdu sme sa hneď ráno presunuli do hlavného mesta Nórska – Osla, ktoré leží blízko Oslofjordu. Tam nás páni vodiči vysadili len pár metrov od najslávnejšej opery v Nórsku. Neďaleko nej je pevnosť Akershus a Trondheim, prístavné mestečko pre rybárov, kde cestovné kancelárie organizujú kvôli rybolovu zájazdy. V priebehu najbližších hodín sme mali prehliadku centra. Šli sme okolo hlavnej radnice, ktorú obkolesuje množstvo malých kaviarničiek, okolo národného divadla a areálu univerzity až ku kráľovskému palácu, ktorý je v súčasnosti oficiálnou rezidenciou nórskej kráľovskej rodiny.
Po dokončení okruhu sme dostali od pani sprievodkyne chvíľku na nákup jedla – rýchleho obeda, suvenírov, darčekov a prezretia okolia. Znovu sme sa stretli na námestí Stortings plass, ktoré podobne ako areál univerzity či kráľovský palác ležia na hlavnej ulici v Osle menom Karl Johans gate, pomenovanej po kráľovi Charlesovi III. Johanovi. Odtiaľ sme sa po príchode aj tých posledných členov zájazdu pobrali k nášmu ubytovaniu. Cestou nebolo možné neupriamiť pozornosť na krásny, z červených tehál vybudovaný komplex v neorománskom štýle. Pôvodne bol tento objekt postavený pre mäsiarov, ktorí predávali mäso na neďalekom trhovisku Stortovet. Neskôr konštrukciu obohatili o viac ako 50 stánkov v rovnakom štýle, a to v polkruhu, východne od kostola. Dnes je toto miesto v blízkosti katedrály v Osle vyhlásené za chránené.

Bc. Miroslava POLAČKOVÁ
FM PU

REPREZENTANTI PU MEDZI TOP ŠPORTOVCAMI MESTA PREŠOV

Historická sála Čierneho orla bola 22. januára dejiskom päťdesiateho siedmeho oceňovania najúspešnejších športovcov a športových družstiev mesta Prešov. Reprezentanti Prešovskej univerzity dosiahli v roku 2017 viacero pozoruhodných úspechov, a tak si prevzali ocenenia za športovú reprezentáciu mesta Prešov.

Najúspešnejším športovcom mesta Prešov za rok 2017 sa stal reprezentant Slovenska v alpskom lyžovaní Matej Falat. V histórii tejto ankety zvíťazil reprezentant zimných športov prvýkrát. Matej Falat je aj členom atletického klubu TJ Slávia Prešovská univerzita, v ktorom sa venuje atletickej a kondičnej príprave pod vedením dlhoročného atletického trénera Mariána Maleka. Zažiaril na majstrovstvách sveta v zjazdovom lyžovaní v St. Moritzi. Slovensku veľkým dielom pomohol k zisku striebornej medaily v súťaži miešaných družstiev. O historický úspech sa postaral spolu s Veronikou Velez-Zuzulovou, Petrou Vlhovou a Andreasom Žampom. Striebro je jeho životným výsledkom. Najmä ak v medailových pretekoch v priamych súbojoch zdolal také esá, ako je Nemec Felix Neureuther alebo Talian Riccardo Tonetti. Na Svetovej zimnej univerziáde v Almaty získal v kombinácii bronzovú medailu (obhájil bronz zo SZU v roku 2017) a stal sa majstrom Slovenska v slalome.

Laureátom tradičnej ankety sa stal volejbalista Martin Sopko st. Kapitán prešovského tímu VK Mirad PU Prešov je jeho ozajstným lídrom, v slovenskej extralige patrí medzi najlepších hráčov. Perfektnými výkonmi sa pričinil o obhájenie prvenstva v Slovenskom pohári a tretie miesto v extralige – Mirad PU získal v najvyššej súťaži tretiu medailu v rade (2015 zlato, 2016 striebro). Aj z bronzovej medaily mal radosť, lebo boj o bronz s Košicami bol dramatický, mal veľký náboj a šťavu. Bol preňho zadosťučinením, priniesol mu pocit šťastia a radosti. Charizmatický Martin Sopko, ktorý je absolventom Fakulty športu PU, je veľkým lokálpatriotom, vyniká veľkou pracovitosťou, vyžíva sa v situáciách, keď môže rozhodovať o rezultátoch dôležitých zápasov. Je príkladom pre mladých spoluhráčov. „Na úspechoch má zásluhu manažment klubu i Prešovská univerzita. V klube sa dobre pracuje, máme dobré podmienky. Tím je zocelený, je v ňom symbióza starších aj mladších hráčov," podčiarkol Martin Sopko.

Novinkou na vyhlasovaní najúspešnejších športovcov mesta Prešov bolo ocenenie najlepšieho športovca – akademika. Laureátom ankety sa stal a cenu pre najlepšieho akademika si prevzal študent FŠ PU Marek Karlík, člen Kickboxing klubu Panter Prešov. Pre Slovensko získal historicky prvú mužskú zlatú medailu na majstrovstvách sveta WAKO v Budapešti. „Za titulom majster

sveta je tvrdý tréning a to, že tomuto športu sa venujem mnoho rokov. Dávam do toho všetko," poznamenal 19-ročný svetový šampión. Karlík je aj vicemajstrom Európy, juniorským majstrom a vicemajstrom sveta, juniorským a kadetský majstrom Európy. Tieto výsledky sú výnimočné nielen na Slovensku, ale aj v Európe a je to veľmi dobrá propagácia Prešova vo svete.

V kategórii športových družstiev dospelých si ocenenie prevzal volejbalový klub Mirad PU Prešov. Volejbalisti VK Mirad PU dlhodobo patria k najlepším tímom pôsobiacich v slovenskej volejbalovej extralige. V roku 2017 pod vedením trénera Jaroslava Vlka dosiahli tretie miesto v najvyššej súťaži a stali sa víťazmi Slovenského pohára. Prešov zvíťazil v rozhodujúcom piatom zápase o tretie miesto v extralige nad VK KDS Šport Košice 3 : 2 a celú sériu vyhral 3 : 2 na zápasy. Bola to mimoriadne vyrovnaná a dramatická séria, vo východniarskom derby si diváci prišli na svoje. VK Mirad PU získal tretiu medailu v rade (2015 zlato, 2016 striebro). Prešovčania tvorili dobrú partiu, dávali do hry srdce, svojimi výkonmi prinášali radosť a potešenie. Tréner Vlk získal ako tréner s Prešovom už štyri trofeje – predtým v sezóne 2004/2005 historicky prvé double – titul majstra Slovenska a víťazstvo v Slovenskom pohári. „Som veľmi rád, že sme získali medailu," zvýraznil Jaroslav Vlk. „Myslím, že rozhodlo aj športové šťastie a skúsenosti našich chlapcov. Bola to úspešná sezóna, i keď sme sa nedostali do finále cez kvalitnú a stále sa zlepšujúcu Prievidzu s kvalitnými legionármi. Pre mňa je to nádherný pocit. Po rokoch som sa vrátil do Prešova a cítim sa tu výborne. Spoliehali sme sa na skúsených hráčov, pokoj a rozvahu v kľúčových situáciách, to nám nesporne pomohlo." Aj keď kvôli rekonštrukcii univerzitnej haly hrajú Prešovčania v sezóne 2017/2018 v hale spojenej školy, ciele nezmenili a stále bojujú o medailové pozície. Manažér klubu Marián Palenčar poďakoval za vytvorené podmienky Prešovskej univerzite a spoločnosti Mirad a poznamenal, že sa tešia na návrat do haly PU, kde mali v predchádzajúcich sezónach ozajstné zázemie a domáce prostredie.

Ján JACOŠ
Foto: Mesto Prešov

ISSN 1337-9208

www.napulze.unipo.sk